

31/2/84

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును 31/2/84

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 7-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౧౫౫
Vol. 17 } MADRAS, MONDAY, 7th OCTOBER 1929. } No. 155
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజమాస శుద్ధ పంచమి

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
వశములు పొందియున్నది

అమృతాంజన మౌనము. నాయువుపోట్ల
బావును. పార్వతిమౌనము బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెంబరె. భేదించును.
పావుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే పెనుట వట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబుకెట్టిపీఠి, మద్రాసు
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, భోద్దు, బొంబాయి.

4 లక్షల రూపాయలు వెట్టుబడిచే తయారు చేయబడిన నాటకము

ఏకులజుడైనను భగవద్భక్తుడైన ఎల్లరిచే పూజింపబడును అను లోకోక్తిని నిరూపించు నాటకము.
బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరుల వ్యత్యాసమును పారదోలు నాటకము
తత్కాల దేశీయస్థితికి తగుమైన నాటకము.
శ్రీయుత ఎస్. జి. కిట్టప్పగారి గొప్పసంగీతగానములు ప్రారంభము మొదలు అంత్యమువరకు
నిండిన గొప్ప నాటకము.

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారు.

1929-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 28-వ తేది శనివారం మొదలు ఒకనెల పర్యంతం
ప్రతిదినము రాత్రి 9-30 ఘంటలకున్న ప్రతిఆదివారం సాయంత్రం 5-30 ఘంటలకున్న,
బెజవాడలో నవీననిర్మాణ శ్రీ దుర్గాకళామందిరమున

శ్రీ ఆండాళ్ వివాహము
శ్రీ రామానుజుల వైభవము

అను రెండు దినవర్తమానముల నాటకరూపమున ప్రదర్శింతురు.

శ్రీయుత ఎస్. జి. కిట్టప్పగారు—శ్రీఆండాళ్, శ్రీరామానుజుల పాత్రలను ధరింతురు.
స్త్రీలకు, పురుషులకు ప్రవేశకట్టములు:—రు. 3,2,1. అ.8. స్త్రీలకు 4 నీట్లుగలబాక్సు రు.13.
స్థలము నిండిన వెనుక టికెట్లు అమ్మబడవు.

భగవంతుని చరిత్రము ప్రదర్శించుటచే దయచేసి లోన చుట్టలు వగైరాలు నాటకకాలయందు కాల్చకూడదు. బాటు
రకు అర్ధచార్జీలేదు. మొదటి తరగతిలో రిజర్వచేయకొరనాకు నీటు ఒకటికి అ. 4, ముందుగా యిచ్చి రిజర్వ చేసుకోవలెను.
దశావతార కథాసంగ్రహము (తెనుగు) పాటలతో అ. 2.

ముఖ్యగమనింపు:—ఈ నాటకమును ఇచ్చట 40 రోజులవరకు ప్రదర్శించ యేర్పాటుచేసియున్నను, రాబోవు
నవంబరు నెల మొదటి తారీఖునుండి ఆంధ్రప్రావిన్సియల్ కాన్ఫరెన్సును, భిక్షుప్రదర్శనమును శ్రీదుర్గాకళామందిరమునందు
జరుగుటచే 27-10-29 తేదీతో ఖండితముగా మాకడపటి నాటకమని తెలుసుకొనసాగింతురు. ఆ మరుదినమే ఈకంపెనీవారు
బయటిపూరికి నిర్ణయముగా ప్రయాణ మయ్యెదరు.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు పెగరోగములను నివారించి మూత్రము
నిడుచునప్పుడు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్
లతోను కిచ్చికారీలతోను నిమిత్తములేకుండ తత్వక కుదుర్చును.
నీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్చార్చిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్చతైనను యెన్నిసంవ
త్సరములనుండియున్న మూర్చలైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
సెలకు పరిపూర్ణమును రు 8-0-0.

పొడలకు తైలము

131

(3) ఈ తైలము తెల్లపొడలనే గాక యింకవిధములైన
పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తొమరు, గడ్డి, కర్పాణి
మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును మామూలుస్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

“గుంటూరు జిల్లాకు యేజెంట్లు:—ఇండియాస్ యింజ
స్త్రియల్ హామగుంటూరు.”

వజ్రెట్లు కావలెను.

131

ఉచితము! పూరాజాతకము!!

అంజన యోగములమున జీవితమందలి
ముఖ్య ఫలితములు మీ ఆర్థరుచేరిన వారములలో
పంపుదుము. మీజన్మనక్షత్రము లేక 9 అక్షరములు
బాదాపు వయస్సుతో ఖచ్చులకు రు 1-0-0 పంపిం
చినచో బడయగలరు. ప్రశ్నకు ప్రత్యేకము 0-4-0 లు
వి. యస్. య్. శర్మ, అంజనాలయం, కాకనాడ.

విజయవాడ కావలెను—మద్రాసు గవర్నమెంటు ఇంకు

ఫాక్టరీని మేము తీసుకొని విక్రీతి శ్రేష్ఠతమైన అన్నిరంగుల పిరాలు ధరలు తగ్గించి సప్లయచేయుచున్నాము. వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను నరసింహం అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్., 108 ఆర్మీవియూవేది, మద్రాసు

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

విక్రీతి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోరోజనం, కుంకుమపువ్వు మొదలగు నన్నపులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుటయేగాక అజీర్ణము, వాయున, జలబు, కైశ్యము, జ్వరము, సన్నిపాతము, బాలింతగుణము, చిన్నబిడ్డ గుఱముల అగ్నిమాంద్యము, అజీర్ణభేదులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రామ బాణమహర్షి. ఆరోగ్యమును బలమును కలిగించుటలో అత్యుత్తమమయినవి. పరీక్షించ దగినవి.

800 మాత్రలు Xల సీసా 1 కి రు. 0—4—0

12 సీసాలు రు. 2—8—0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పి. సి. ఏ. అండు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం, మెరిడేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

బ్యాంకు ఆఫ్ హిందూస్తాన్ లిమిటెడ్., డైరెక్టరులు

ఎం. జమాల్ మహమ్మదు సాహెబ్ బహదూర్, ఎస్సెస్కో., ప్రొప్రైటర్, మెసరస్ ఎం. జమాల్ మాయిదీన్ సాహెబ్ అండు కో., అధ్యక్షులు, సచివ ఇంజియాచేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్, అధ్యక్షులు, సచివ ఇంజియా స్క్రిన్ అండు హైడ్ మర్చెంట్స్ అసోసియేషన్, మద్రాసు.

మ,రా,రా,శ్రీ, రావుబహదూర్ వి. తిరువేంగడత్రాన్ శెట్టిగారు, ప్రొప్రైటర్, మెసరస్ వి. పెరునాళ్ళ శెట్టి అండు సన్స్, అండు మెసరస్ హో అండు కో., మద్రాసు.

మ,రా,రా,శ్రీ, నివాన్ బహదూర్ గోవిందాస్ చతుర్ముఖదాస్ అవర్ గల్, బ్యాంకర్ అండు మర్చెంట్స్, మద్రాసు.

మ,రా,రా,శ్రీ, కె. నాగేశ్వరరావు వంతులుగారు, ఎడిటర్, “ఆంధ్రపత్రిక” అండు ప్రొప్రైటర్, “అయ్యతాంజనము” షిప్, మద్రాసు.

మ,రా,రా,శ్రీ, టి. ఆర్. వెంకట్రామశాస్త్రియార్ అవర్ గల్ బి ఎ., బి. ఎల్., సి. వి. ఇ., అడ్వోకేట్, మైసూరు.

కండిట్ విద్యాసాగర్ పాండ్య, ఎం. ఎల్. ఏ. బ్యాంకర్ అండు ఆడిటర్, కీల్వక్, మద్రాసు. మేనేజింగ్ డైరెక్టర్.

ఒకటి, రెండు సంవత్సరములకు ఫీక్స్డ్ డిపాజిట్లు 4 1/2 0/0, 5 0/0 వడ్డీవోపున పుచ్చుకొనబడును.

అన్నిరకముల బ్యాంకింగువ్యాపారములు ప్రారంభించబడినవి.

పూర్తివరకులకు ఇతర వివరములకు దయచేసి బ్యాంకుకు దయచేసి వ్రాయవలెను.

మద్రాసు.

10-10-1929.

వీలరు మోటారు కారు బ్యాటరీలు

అన్నివిధములైన మోటారుకార్లకు అత్యంత ఉపయోగ మగు విలర్డ్ పేటెంట్ రబ్బరుమరలు లేక మానును వేరుచేయుట ఈ రెండు విధములైన బ్యాటరీలు అన్ని వ్యాపారస్థులవద్ద దొరకును. లేక ఈ క్రింద కనుపరచిన కంపెనీవారివద్ద నేరుగా తెచ్చించుకొనవచ్చును.

ది క్రాంప్టన్ యింజనీరింగు కంపెనీ
(మద్రాసు) లిమిటెడ్.,

మానేజర్:—బెన్టు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

పోస్టుబాక్సు నెం. 205 ఫస్టులైనుబీచ్, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ ఆక్టోబరు నెల 7-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

విద్యుము బస్తాలు

కుసుమ తెనాలిది ,, ప 45 కలవి రు 12 8 0 13 4 0

నెల్లూరిది ,, డిటో 42 ,, 13 8 0 14 0 0

ధిల్లి ,, డిటో 46 ,, 15 8 0 16 8 0

రాగులు త. 164 బస్తా 1-కి ,, 11 0 0 12 0 0

నవ్వులు ,, ,, 21 0 0 23 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 16 0 0 17 0 0

సెనగలు ,, డిటో ,, 16 8 0 20 0 0

పెసలు ,, డిటో ,, 16 0 0 17 8 0

మినుములు ,, డిటో ,, 17 8 0 18 0 0

ఉలవలు ,, ర 195 ,, 9 8 0 10 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 135 0 0 145 0 0

నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 19 0 0

వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,, 46 0 0 47-0-0

వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 115 మి.కా.నూనె 104

అమడము బా 1-కి 108 0 0 105 0 0

4. చిల్లరనస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి 119 0 0 120 0 0

కూరపసుపు ,, 65 0 0 67 0 0

మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి 105 0 0 122 0 0

ధనియాలు ,, బా 1-కి 32 0 0 45 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీలీయంగు మణుగు 1-కి రు 40 50

బెల్లము బా 1-కి రు 28 0 0 49 0 0

అస్కా-నక్కెర బస్తా 1-కి ,, 25 10 0 25 12 0

చింతపండు బా 1-కి ,, 30 0 0 40 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,, 32 8 0 33 0 0

చుదరం ,, 26 8 0 27 0 0

రవుండు ,, 33 8 0 33 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహంయూ పె రు 7 12 0

నెం 6 ,, కటారి ,, 4 12 0

నెం 24 ,, లాకి ,, 5 10 0

నెం 40 జుమ్మరు 10 పా ,, 10 5 0

నెం 20 1/2 రెట్టలేడి ,, 7 4 0

నెం 40 రాజీ ,, 10 0 0

నెం 4 బెన్ని మనీడు ,, 4 8 0

44 చేంజో ,, 10 18 0

7. లోహములు

నెం 100 కులం 1-కి రు 58 12 0 రు 58 12 0

బంగారు కులం 1-కి ,, 21 4 0 21 12 0

సవరను 1-కి 13 8 0

ఇత్తడి బా 1-కి ,, 258 0 0 257-0-0

రాగి బా 1-కి ,, 320-0-0 322-0-0

8. రంగులు

అతి మేలు స్క్విట్టరులాండు అలిజరయిక్ సింహంమార్కు

సిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 47 0 0

,, నీలీరంగు 1 రతి 1 10 0

,, 14 రతులు 1 10 0

,, 28 రతులు 1 9 0

,, 56 రతులు 1 8 6

,, 1 అందరు 1 8 0

రక్క-టు పాన్ట్ నెక్-బ్ లెట్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు) 3 4 0

కాంగో కి ది 1 0 0

పదరు 4 కి 1 2 0

మద్రాసు అందు నదరక మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.,

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

కొత్తగా కాకినాడ-కొట్టిపల్లి రైల్వే లైన్ తెరిచిన పిమ్మట సామర్లకోట స్టేషన్ వద్ద కంట్రాక్టువుచ్చుకొని పనులు చేయు నిమిత్తం టెండర్లు కోరడమైనది. టై స్టేషన్ లో సామర్ల కోటనుంచి కాకినాడ వరకు 9 1/2 మైళ్లు, కాకినాడ బైస్ నుంచి-కొట్టిపల్లికి 27 మైళ్లు మొత్తం 36 1/2 మైళ్లు రైల్వే లైన్ టెండరు నిలుచేయబడిన కవర్లలో మద్రాసులో పార్సు ట్రేసులో నున్న యం. యస్. యం కంపెనీ లిమిటెడ్ యొక్క చీఫ్ ఇంజనీయరునకు 1929 ఆక్టోబరు 29 తేదీ వరకు 2 గంటలలోగా చేరునట్లు పంపవలెను. సరియైన పారముమీదపంప నిది టెండర్లు చెల్లుబాడనేరవు. ఛీఫ్ ఇంజనీయరువారి ఆఫీసు నందు రు 2 చెల్లించిన ఫారముబడయగలరు. టెండరుఫారము లో కూడ యం. యస్. యం. రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్ వారి పేమాప్తుల, లేక క్యాపియల్ వద్ద రు 100/- చెల్లించినట్లు ప్రాంట్ రసీదును పంపవలెను. జయమునొందిన టెండరుదార్డుకు సదరు రు 100/- వాపసీవ్వబడును. జయమునొందిన టెండరుదారుడు అగ్రిమెంటుకు లోబడి సరియైన కాలమున పనియొనర్పజాలని యెడల ఆసామ్మ కంపెనీవారు ఖైదీ పరచుకొనెదరు.

ఇదివరలో యీ కంపెనీ తరఫున నిచేయనివారు యోగ్యతాపత్రములను పంపవలెను. కంపెనీ యిష్టానుసారముగా టెండర్లను అంగీకరించెదరు. అందులో తక్కువ సామ్మ టెండరు దారునిచే ఒప్పుకొనవలెనని నిర్బంధము లేదు.

ఆటంక పరచుట

మానసిక, శరీర సంబంధ కీక్తులు ఆటంకపరచబడిన దయకేసి

కామశాస్త్రమును

పరిశోధించు

ఇది ఆరోగ్యము, సంపద, అభివృద్ధి వగైరాలకు వాడవలెను.

జనానుగా తపాలుఖర్చు లేక సంపదను. దయకేసి ఒక కార్డును ఈ దిగువ చిరునామమున వ్రాయుదు.

ఆలంకర్షిగ్రహ వార్షికి, జిరి బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆయాసపడవద్దు

శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

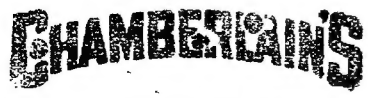
చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తి పొంది సౌఖ్యము ననుభవించగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడుచున్నది. మందులగుల్లన్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమంతటను శూలనొప్పి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపు సంబంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని నునుగుమును పొందుచున్నారు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.
Des Moines, Iowa U. S. A.

ప్రపంచమందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతమైనది దివ్యావధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక నుణచుచున్నది.

10 ఇందులో సుత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

శూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయైన నివారిణి.
కడుపునొప్పికి, పథమనివారిణి

గాంధీ మహాత్ముని వష్టిపూర్తి

ఆంధ్ర దేశము

మదనపల్లి

ఆక్టోబరు 2 తేదీ:—నేటి దినమున మదనపల్లి ఆర్యవైశ్యులైరున ఆర్యవైశ్యభివృద్ధిని సంఘ భవనమున శ్రీ మహాత్మాగాంధీ జన్మశతవత్సరము జగవ సమావేశమయిరి. సభాభవనము కద్దరువస్త్రములచేత నలంకరింపబడి యుండెను. దేశ నాయకుల పటములు సభామందిరమున పుష్పమాలచే నలంకరింపబడియుండెను. దేశీయ బావుటాలు చూపరులకు నూతనోత్సాహము కలుగజేయుచున్న వోయన సభాభవనముపై నెగురుచుండెను.

దేశీయగీతములచే సభ ప్రారంభింపబడెను. అనేకులు మహాత్ముని వష్టిపూర్తిని గూర్చియు వారి ఆపారమైన దేశసేవను గూర్చియు పుష్పవర్ణించిరి. ఏబది సంవత్సరములు దేశసేవ జేసి శేషగపల్లె రామస్వామి గుప్తగారు యిహేవల దివి కేగియుండుటచే దేశమునకు కలిగినకొరతను ఆర్యవైశ్యులు తమ త్యాగముచే నెడబాప సంకల్పించిరి. ఇదివరకును ప్రతినైకొననట్టి సంఘసభుక్తిలు కొందరు తాము కద్దరు తప్పకేరువస్త్రముల దాల్చి మని ప్రతిజ్ఞజేసిరి. కొందరు విదేశవస్తువులనే వాడవని ప్రతిజ్ఞబూనిరి. తర్వాత జాతీయగీతములుపాడి వాటి సభాకార్యక్రమమును ముగింపుజేసిరి.

ఆర్యవైశ్యభివృద్ధిని సంఘసభ్యుడు,

రేపల్లె ప్రాంతము

రేపల్లెలోను చుట్టునున్న యిసుకపల్లి, పేటేరు, పెనుమాడి, నల్లూరు గ్రామములలోను వష్టిపూర్తికై రు 70-0-0 కిమ్మకుల 260 శేర్ల బియ్యమును తదితర వస్తువులను నగదు రు 250-12-8 లభించెను. ఆ ప్రాంతమువారు రేపల్లెలో యుక్తు వారులు జరిపిరి. నిన్న పుడయం 8 మొదలు 11 గంటలవరకు గాంధీ ప్రభతో నూరేగింపు జరిపిరి. పెక్కుమంది హారతులిచ్చిరి. 1 మగిదులలోను, 2 దేవాలయములలోను ప్రత్యేకపూజలు సలిపిరి. రామకృష్ణ వార్తాగృహము వద్ద 8 రాటములపై నూలువడికిరి. ఆత్మకథలో 2 అధ్యాయములు చదివి వినిపించిరి. ఉన్నత పాఠశాలవరణములో బీదజనుల మధ్య గాంధీ ప్రభను నిలిపి ఛాయాపటమును తీసిరి. ఆచ్చటనే 700 ల జనముకు విందుచేసిరి. మహాత్మాజీ తూకము 90 పానులకు సరిపావు 222 1/2 గజముల ఖాదీని వికలాంగులకు నిరాధారులకు ప్రత్యేకించి వార్తాగృహమువద్ద 5 1/2 మొదలు హెచ్చుభాగము పంచిపెట్టిరి. తరువాత అచ్చటనే శ్రీయుత కేశముక్కల నుబ్రహ్మశ్రీ శాస్త్రిగారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగిన పౌరసభలో శ్రీయుత గుంటూరు నాగభూషణంగారు, గల్లపూడి సీతారామశాస్త్రియు మాట్లాడిరి. ఈ వర్తమానకు ప్రత్యేకముగా మహాత్ముని పటమును తయారుచేసిన శ్రీయుత కీరంకెట్టి నారాయణరావుగారికి సభలో బహుమతి యిచ్చిరి.

నల్లూరుసాలెం, నల్లూరు, పెనుమాడి, పేటేరు, రేపల్లెలో నూలువడుకు వారు 8 మంది పురుషులున్నా, 42 స్త్రీలున్నా 212,700 గజములు నూలును మహాత్మాజీ గారికి కానుకగా నిచ్చిరి. నూలును రేపు సబర్కత్తి పంపుదురు. మహాత్మాజీ పటమును ఖాతుముగా వార్తాగృహములో ప్రతిష్ఠింపును.

12 గజముల విదేశవస్త్రము విహసమునకు దొరకెను.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

చాటపర

మా గ్రామమునందీదినము మహాత్మునియొక్క వష్టిపూర్తి మహోత్సవము జయప్రదముగా నెరవేర్చబడినది. ప్రాతః కాలము నుండియు మా గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘమున కధ్యక్షులైన శ్రీయుత గుత్తా సోమబ్రహ్మం చౌదరిగా రక్ష్యత్సాహమున బ్రోత్సాహ మొనర్చుచు పురమంతయు బాల బాలికలతో గూడ సంకీర్తనముతో గాంధీ మహాత్ముని పటమునకు గొప్ప యూరేగింపు జరిపిరి. అనంతరము పురమధ్యమున పురజనులతో నొక పెద్ద సమావేశము జరుపబడినది. శ్రీయుత గారపాటి ఆంజనేయ చౌదరిగా రధ్యక్షుల వహించి మహాత్మునియొక్క యుత్సాహమును గూర్చియు, ఖద్దరు ధారణాశిక్షతను గూర్చియు బోధించిరి. తరువాత శ్రీయుత మాగంటి బాపిసీడు చౌదరిగా దువస్థానించుచు మహాత్ముని సంవేషముగూర్చి విపులముగా వివరించిరి.

సుమారెవది రూప్యమల కద్దరు అమ్మబడినది. నేడు నూతనముగా 15 మంది కాంగ్రెసునందు సభ్యులు చేరిరి. దేవాలయములయం దభిషేకములు జరుపబడినవి.

మాగంటి శీతారామదాసు చౌదరి.

అమృతలూరు

గుంటూరు జిల్లా అమృతలూరు గ్రామమున 2-10-29 వ తేదీన మహాత్ముని వష్టిపూర్తి మహోత్సవము అతి వైభవముగ జరుపబడెను. బీదలపాటిల కల్పతరుగు ఆ మహాసేయని నామమున 600 ఆరువందల బీదలకు అన్నప్రదానము జరిగెను. సాయంత్రము 8 గంటలకు చక్కగ నలంకరింపబడిన మందిరమునందు మహాత్ముని ఛాయాపటముంచి, మండలమునందంతటను నిపులాలని పేర్కొనెను మా గ్రామ పంచమసోదరుల సన్నాయి బ్యాండు వాద్యములతో జాతీయపతాకధ్వజముపూని జాతీయగీతములుపాడు యువకుడు, విద్యార్థులు, ముందునడచుచుండ గ్రామపెద్దలు, పిన్నలు వెంటరా ఉత్సవము అతివైభవముగ జరిగెను. ఆ సమయమున వారి మణులు కర్పూర హారతులు, వారికేళ ఫలములు, నూలుదండలు నివేదించిరి. దేవాలయములలో మహాత్ముని చిరాయువు అగుకాకయని ప్రార్థనలు సలిపిరి. 6 గంటలకు ఉత్సవము ముగిసెను. తరువరి శివాలయమున శ్రీ పరుచూరి వెంకటకృష్ణయ్యగారి యాజమాన్యమున బహిరంగసభ జరిగెను. తత్సమయమున శ్రీ బహ్మదండకుటుంబరావు, శరణు రామస్వామిచౌదరి గారలు మహాత్ముని జీవితమును, ప్రస్తుత దేశస్థితియును గూర్చి యుపన్యసించిరి. జయధ్వజలతో సభ ముగిసెను.

గడ్డిపాటి వెంకటకృష్ణయ్య.

ఈ గ్రామమున మహాత్ముని వష్టిపూర్తి ఉత్సవము అత్యుత్సాహముతో అత్యంత శ్రద్ధాభక్తులతో జరుపబడినదని తెలుపుటకు సంతసిల్లుచున్నాము. ఉదయము 8 గంటలకు శుద్ధ ఖద్దరు ధరించిన స్వచ్ఛందసేవకులు యువకులచే గ్రామసంకీర్తనము గావించబడినది. పిదప 10 గంటలు మొదలు 4 గంటలవరకు బీదలకు అన్నదానము అవిచ్ఛిన్నముగా సంతృప్తిగా గావించబడినది. ఇంత విధిగా ఈ గ్రామమునందు బీదల కన్నదాన మెప్పుడును చేయబడలేదు.

సాయంత్రము 4 గంటలకు మహాత్ముని పటము సాలంకృతమున మండపమునందుంచి మేళతాళములతో భజనలతో సంకీర్తనములతో ముందు స్వచ్ఛందసేవకులు-తర్వాత బ్యాండు తప్పట సన్నాయి భజన మొలగు వాద్యకాండ్రు పిమ్మట మహాత్ముని మందిరస్థితపటము-తరువరి గ్రామమునందలి పెద్దలు, బారులత్తీర్చి సాగగా-ఉత్సవము సాగినది. యువతీమణులు హారతు లిచ్చి తమ భక్తిని ప్రకటించిరి.

6 గంటలకు శివాలయము ఆవరణములో శ్రీ పరుచూరి వేంకటకృష్ణయ్య చౌదరిగారి అధ్యక్షతకైంద శ్రీ శరణు రామస్వామిచౌదరి, కుటుంబరావుగార్లు ఉపన్యాసములతో బహిరంగసభ జరుపబడినది. పిదప శివాలయములో మహాత్ముల వారి కాయారాలోగ్య ప్రదముగా పూజసలుపబడియె.

రావల్ల శివరామకృష్ణయ్య చౌదరి.

దెందులూరు. (ఏలూరు తాలూకా)

ఈ నెల 2 వ తేదీ ప్రాతఃకాలమున జాతీయ పతాకములతో నగరసంకీర్తనములు గావించి, దేవాలయములలో ఆరాధనచేసి పిమ్మట పురమందిరమున ప్రవేశించి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుత వైదిపాటి వెంకటనారాయణగారు ఆత్మకథనుగూర్చి చక్కగా చెప్పిరి.

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు శ్రీయుత కొమ్మన సీతారామయ్య బి.ఎ. గారి యాజమాన్యమున నూలు వడుకు పోటీ పరీక్ష విద్యార్థులతో జరిపించిరి.

ఆంగ్ల ఆంగ్రహింపి భాషలలో పుష్పవేణి, హరిశ్చంద్ర నాటకములను కూడ ప్రదర్శించి ప్రజల మనస్సులను రంజింపజేసిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షునకు వందనములలో సభ ముగింపబడెను.

పురవాసి.

బొమ్మిడి

నేడు మా గ్రామములో ఉదయం 7 గంటలకు పురజనులందరూ కలిసి స్వదేశీగీతములతోను రామకీర్తనలతోను, భజనచేయించు స్వరాజ్యపతాకము, మహాత్మా గాంధీ, లాలాపతి రాయి, అరవింద ఘోష మొదలగుగాల దేశ నాయకుల పటములతో గ్రామమంతయు యూరేగినారు.

సాయంకాలము 8 గంటలకు ఒకసభ జరుపబడెను. సభికులలో చాలామంది ఖద్దరు ధరించియుండిరి. సభలో ప్రజలకు మహాత్మాగాంధీగారి జీవితచరిత్రము గురించుయు ఖద్దరు కట్టవలసిన ఆశ్చ్యకతనుగురించుయు యుపన్యాసము లియ్యబడెను. అంతట జయజయధ్వజములతో సభ ముగిసెను:—

2-10-29

(ఒక విశేషం)

మొట్టమొదట (వివిధాంశ) తూర్పుకృష్ణా
 లోక్ తరపున గాంధీమహాత్ముని వ్యక్తిత్వాన్ని యుత్సవ విగ్రహమున నేటిదిని ముఖ్యత్వమున గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘమువారివలన జరుపబడినది. ప్రాంతకాలమున శ్రీ వెంకటేశ్వర సత్రమునుండి, మంగళ వార్తములు మ్రోయు చుండు, భజన సంకీర్తనలతో, బాలబాలికలు గాంధీ స్త్రీలను లు పకనచేయుచుండ మహాత్ముని చిత్రపటము దివ్యముగ నలంకరింపబడిన దేవవిమానమున ముంచబడి గాంధీజయధ్వజములు విక్రమింపబడుచుండ యూరేగింపు గావించబడుచున్నది. కర్పూరహారతులాసంగి, నారికేళఫలములు పంపింపబడు భక్తిపూర్వకముగ నర్పించిరి. ఆ సమయమున శ్రీ దేశ్మంద్రాధిక వాగేశ్వర ఖద్దరు సంఘమువారి ప్రత్యక్షమైన వజ్రములు విరివిగ దిగింపు ధరలకు విక్రయించబడినవి. సుమారు 11 గంటలకు పూర్తయి ముగింపుచేయబడి అందు పాల్గొని నవారి కల్పరికిని ఫలహారము లొసంగబడినది. ఈ యూరేగింపు సందర్భమున మహాత్మునికి ఆయురారోగ్యము కొరకు పండితోత్తములకు విప్రులతో అభిషేకములు గావించబడుచున్న శ్రీ విశ్వేశ్వర దేవాలయమువరకును, యూరేగింపు జనసమూహము వెళ్ళి భక్తిశ్రద్ధలతో నిలచిరి.

సాయంత్రము సరిగారి గంటలకు శ్రీ జలధీశ్వర స్వామివారి యాలయముముందు మహాసభ సమావేశమయ్యెను. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్య చాదరి గారు మొదలగు మరికొందరు అచ్చట కొన్నిగంటలసేపు రాట్నములను స్వయముగ వడకి నూలునుతీసి యితరులకు మార్గదర్శకులై, అనంతరం, నరసాపురం వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత చామర్తి సత్యనారాయణగారి యాధిపత్యమున శ్రీయుతముల గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్య చాదరిగారు మహాత్ముని జీవితమును గూర్చియును గొట్టెపాటి బ్రహ్మయ్య చాదరిగారు ఖద్దరు భారతావళీకతను గూర్చియు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి డాక్టరుగారగు ద్రోణరాజు సుందరశాస్త్రివరసించారాపుగారున్నా, సభ్యులకు విపులముగను, యద్యోధకరముగను వివరించిన పిమ్మట సభ చాలించబడినది. మహాత్ముని గూర్చిన పద్యములు చదువబడినవి. అధ్యక్షులు అనేక విషయములనుగూర్చి వివరముగ జోధించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

సోం వేట

సోంవేట, 2-10-29:—నేటిదిని గాంధీమహాత్ముని వ్యక్తిత్వాన్ని యుత్సవ విగ్రహమున నిచ్చటజరిగెను. ప్రజలు నూత్న కద్దరు వస్త్రధారణై మహాత్ముని వ్యక్తిత్వాన్ని యుత్సవ తోబాటు మహాలయ ప్రత్యేకముగూడ జరిపిరి. ఏ కార్యమునందైనను మిక్కిలి పట్టుదలగల పట్టుకాళి కులస్థులు మహాత్ముని గాంధీగారి ఆయురారోగ్యైశ్వర్య రక్షణివృద్ధిని గోరుచు 200 పండ్ల దీనానాథ పేదసాధులకు తృప్తికరముగ నన్న సంతర్పణను గావించిరి. ఈ పట్టుకాళి కులస్థులు నూలు వడుకుటయందును నేతయందును మిక్కిలి నేర్పురులు. వీరికి నేతపనియందు జిల్లాలోనేగాక యితర జిల్లాలయందును మిక్కిలి ప్రఖ్యాతికలదు. వీరు తమ కులస్థుల యిండ్లనుండి వసూలుచేసిన బియ్యము ధనముతో ప్రతి ఆమావాస్యయందు వందనుండి తక్కువకాకుండ ఆన్నదానము జరిగించుటకు నిశ్చయించిరి. వీరి యుద్దేశములకు భగవంతుడు తోడ్పడి నిరత మిట్టన్నదానము జరుగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

(ఒకవిలేఖరి)

పోలవరం

స్వరాజ్యోక్తము ఆవరణ తోరణములతోడను స్వరాజ్య పతాకములతోడను మహాత్ముని పటములతోడను ఆలంకరింపబడినది. ఉదయం మహాత్ముని ఆయురారోగ్యములకొరకు ఆశ్రమంలో ప్రార్థన జరిగినది. దేవాలయములలో అభిషేకములు పూజలు జరిగినవి. సాయంకాలం ఆశ్రమంనుండి పూర్తయి ప్రార్థనంపై ప్రాతపాలవరం చివరవరకు వెళ్ళి మరల ఆశ్రమంకు చేరినది. అనంతరం మహాత్ముని ఆయురారోగ్యముల కొరకు ప్రార్థన జరుపబడినది. శ్రీయుత గండపు గంగరాజు గారు లడ్డు, బూడిద మున్నగు ఫలహారములు తెప్పించి ప్రార్థనకు వచ్చినవారికి పంచిపెట్టిరి. మంగళధ్వజములతో వుత్సవం ముగిసినది.

పూడుపల్లి

పూడుపల్లి గ్రామంలో మహాత్ముని వ్యక్తిత్వాన్ని వుత్సవము చాలజయప్రదముగా జరిగినది. బీదలకు గొప్పఅన్నదానం గావించిరి. మహాత్ముని ఆయురారోగ్యముల కొరకు భగవంతునికి పూజలు భజనలు జరుపబడినవి.

(ఒకరు)

తిరువల్లూరు శ్రీ వీర రాఘవస్వామి లాటరీ

హిందూదేశమందంతటను లాటరీ టికెట్లను అమ్ముటకును, కన్ వాసుచేయుటకు ఏజెంట్లుకావలెను. టికెట్లు 1 కి రు 1. చొప్పున పుస్తకము 1 కి 11 టికెట్లుగల రి పుస్తకములలోని రి టికెట్లు విక్రయించునట్టి వారికి 100-కి 15 చొప్పున అనగా 5 పుస్తకములకు రు 75/-కమిషనువస్తును.
 మణియార్దరులు లాటరీతోడ్డు ప్రైజర్ విలాసమునకును ఉత్తరములు లాటరీతోడ్డు కార్యదర్శులకును పంపవలెను.
 తిరువల్లూరు శ్రీ వీరరాఘవస్వామి లాటరీ:—టికెట్లు మద్రాసు, ఎన్ ప్ల నేడులో నున్న ఇండియన్ ఇండిస్ట్రీయల్స్ వద్ద ప్రతిదినం ఉదయం 8 గంటలు మొదలు సాయంత్రము 8 గంటలవరకు విక్రయించబడును.
 వివరములకు కార్యదర్శులపేర వ్రాయవలెను:—

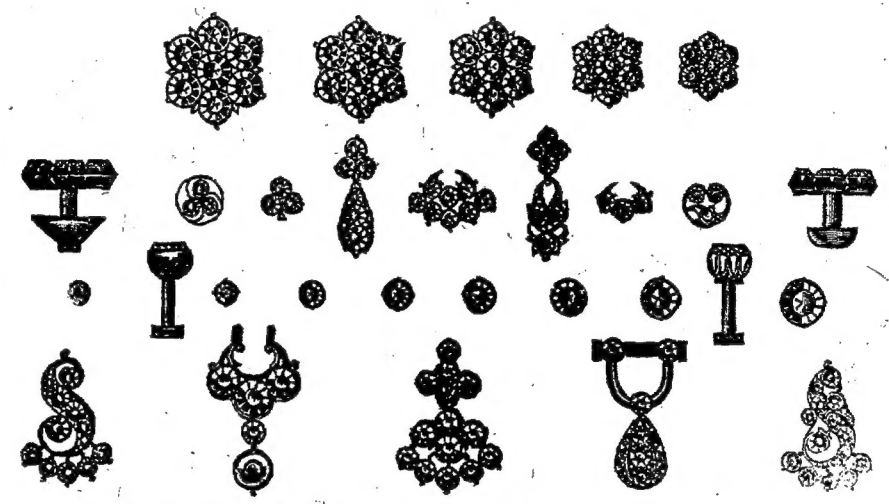
వి.వి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్ పోషకులు.

రావుసాహెబు: పి. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు బి. ఏ. అధ్యక్షులు

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

శ్రద్ధ జ్ఞాపకములు భస్మములు లేహములు మూర్తములు మొదలగునవిన్నియు కమిటీయాజమాన్యముక్రింద నున్నవి. వైద్యుల వలన తయారుచేయించబడి సిద్ధముగానున్నవి. కేటలాగు ఉచితము.
 వ్రాసి డెంటు. సి. రాజగోపాలాచారి బి.పి. బియ్యం. కె. దళిరధరామయ్య బి.పి. బియ్యం. వంకటప్పయ్య రిటైర్డ్ వకీలు.

సీమనుంచి నేరుగా సీమకమలములు దిగుమతి చేయబడినవి

గాన సీమకమలముల నగలు కొనడ ల చిన వారికి యిది మంచి సమయము. మేల యిన సీమకమలముల నగలు చాకధరలకు యిచ్చి విమ్మలను తృప్తి పొందించువారు. వివరములకు యీ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఇండియన్ జవలరిమార్కెట్
 జయలక్ష్మి బిల్డింగు బెంగళూరు సిటీ.

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వనతో ఉడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.
కామినియాఆయిల్ రిజిస్టర్డ్ ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.
 తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి **దివ్యామృతము**
 వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుటకును గుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చునట్లే, ఈమెండ్రుకలపై నిగనిగలాడించును. ఈనులభవద్దని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు నెట్లు అభి కృత్యము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతిపట్టణములోను, వల్లెలోను, దుకాణాదారలందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మువారలందరివద్దను దొరకును. మీయూరివర్త కులయొద్ద కొనువచ్చుడు, కామినియాఆయిల్ అని చూచి మరి కొనుడు.
 1 సీసా 1-5 ను రు 1-0-0; పొట్టి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 8-కి రు 2-10-0; పొట్టి 0-12-0.

ఓ తో ది ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట ముఖ్యము.
 మీదునులమీదగాని, కేలు రుమాలుమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోడిజిల్ హారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, నెదజల్లినట్లునగును. పెండ్లిసమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోడిజిల్ బహార్ తప్ప మరెవరియూ కావరాదు. నేడే ఒకసీసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించువుడు.

1/2 ఓన్సు ఓటోడిజిల్ బహార్	రు. 2-0-0
1/4 " "	" 1-4-0
1 డ్రామా " "	" 0-12-0

నమూనాసీసా రెండవారి ప్రాప్తి స్థాంపులు పంపిన, పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

288, బామ్మామగడు మార్కెట్టు, బొంబాయి. నెం. 2.

శ్రీవాణీవివేచన తైలరీ

1/84 గడపుణ శ్రీమణి-చెన్నపురి

ప్రభాండాగారమున జరిగిన గాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్రము

ప్రభాండాగారపు యజమాన్యమున గత 2-10-29 వ తేదిన ము॥ రా॥ శ్రీ ఎమ్. ఆర్. ఆంజనేయులు శ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షతక్రింద సాయంకాలమున 4 ఘంటలకు ఒక సభ చేరెను.

అట్టి సమయమున ము॥ రా॥ శ్రీ వై. నరసింహులుగారు ప్రగారితో గాంధీ మహాత్ముని జీవితచరిత్ర సంగ్రహము వక్కాణింపబడెను. సభ విఘ్నేశ్వరప్రార్థనతో మొదలిడబడెను.

ఉ॥ అంకము తేరి శైలతన-యైన దుగ్ధము లాను తేళబా ల్యాంకవిచ్చెన్ దొండమున-నవ్విలిచగబలించిపోయి యా నంక గుంచులుగానకహిమ్మభి పోరముగాంచి వేమృతా భాంకురళంకనం దెడుగ-బాన్సుని గొల్తు నభివృద్ధినిక్షిప్త. తదుపరి అధ్యక్షులవారు ఈ క్రింది విధమున తమ ఉపన్యాస మును సాగించిరి.

సోదరులారా!

మీరు నన్ను ఈ పదవి ని ఆలంకరింపజేసి నందులకు వందనశతంబు లర్పించువాడ. ప్రపంచమున కంతటికిన్ని వెలుగునంటిబుద్ధినిచ్చి పాపహాపమున బడకుండరక్షించుటకై ఆవతరించిన యవతారపురుషులవంటి మహాత్ముడగు గాంధీమహాత్ముని జీవితమును అతని జన్మదినమున వినుటకు మనమెంతయు పుణ్యముచేసినవారమగుదుము. ఈమహాత్ముని జీవితమును మనసోదరుడగు నరసింహులుగారు ప్రగారు మీకు శ్రవణానందముగ వినిపింపగలడు. ఇంతటితో నేను విరమించుచున్నాను.

అంతటవ్యాసకుడు

అగ్రాసనాధిపా, సోదరులారా!

నేటిదినమున మన మందరమును ఇచ్చట సమావేశమయిన దేలన ఉత్సాహమున గాంధీమహాత్ముని పాపనామస్మరణము చేయుటకు ఇతని నామోచ్చారణవలన సకల పాపములను నశించును. ఏలన ఇతడును రామకృష్ణులు మొదలగువారివలె ఒక ఆవతారపురుషునివంటి వాడగును. మనము ఏప్రకారమున ఆయవతారపురుషులను అనితమున ప్రార్థించుచున్నామో అదేప్రకారము ఈ మహాత్ముని ప్రార్థించవలయును. మహాత్ముడు గాంధీ అను బిరుదమున బరగుచున్నాడు. గాంధీ అనుబిరుదము యీతని వంశమునకు గలదు. ఇతని పితామహుడగు ఉత్తమ చంద్రునకు ముందటివారు కిరాణీసామానులను తెచ్చివిక్రయించుచుండిరి. అప్పటివారు వారిని గాంధీ లని పిలుచుచుండిరి. ఇతని పితామహుడు ఉత్తమచంద్రు గాంధీ. అతడు పోరబందరునందు దివానుగ నుండెను. అతనికి రెండు వివాహములాయెను. మొదటికళిత్రమునకు 4 గురు పుత్రులును, రెండవకళిత్రమునకు ఇరువురు పుత్రులును జనించిరి. ఈ ఆర్థులలోను 5 దవ పుత్రునిపేరు కాబాచందుగాంధీ. 6వ పుత్రునిపేరు తులసీదాసు గాంధీ. వీరిలో కాబాచందుగాంధీగారికి నాలుగు వివాహములాయెను. తులసీదాసుగాంధీగారికి కూడ వివాహమాయెను. వీరు ఒకరివెలంకికరు పోరబందరు సంస్థానమున ప్రధానామాత్యులుగా యెన్నకొనబడిరి. కాబాచందుయొక్క నలుగురుభార్యలలో కడపటిభార్య పుత్రులిబాయిగారు. ఈమహాత్మునియే శ్రీరాముని కాన్యక గర్భమున దాల్చినట్లును దేవకి శ్రీ కృష్ణపరమాత్ముని, నుదరమున ధరించిన కరినిని మహాత్ముడయిన గాంధీగారిని ఉదరమున ధరించి నవమాసములు నిండ సోమనాథపురమున శ్రీ. సం. 1869న సంవత్సరమున అక్టోబర్ నెల రెండవతేదిన గనెను. ఇతడు జన్మించినప్పటినుండియు తల్లిదండ్రులచే గారాబము గ బెంచబడి యుక్తవయస్సున పాఠశాలనుజేరి తనకు పదుమూడేండ్లు నడచుచుండగనే హైస్కూలును చేరెను. అదేసంవత్సరమున అతని తండ్రిగారైన కాబాచందుగారు సుముహూర్తమున కన్పూరిబాయిగారి నిచ్చి వివాహముచేసెను. ఈ మహాత్ముడికి పదునారవ ఏడు నిండకమునుపే విప్రనిర్యామ గలిగెను. మోహనచంద్రు గాంధీ (మహాత్ముగాంధీ)గారు తమ భార్యను విక్కిలి ప్రేమతో ప్రేమించుచుండెను. మహాత్మునికి పితృనిర్యామ కలిగిన సంవత్సరముననే కన్పూరిబాయిగారికి తొలిమారు గర్భము కలిగినది. పిమ్మట ఇతనికి కొంతకాలమునకు ఇరువురు పుత్రులుజన్మించిరి. పిమ్మట ఇతడు1887 సంవత్సరముననే మెట్రికులేషన్ పాఠముచేసి సంస్కృత భాషయందు విక్కిలి యిష్టముండుటచే సంస్కృతమునుకూడ పఠించెను. అటుపిమ్మట కొన్ని దినములు చదివి బారీష్టరు పనిచే నిష్టముండుటచే దానినిచదువుతుకై ఇంగ్లాండుకు వెళ్లెను. అచ్చట ఈమహాత్ముడు ఇన్నరు టెంపులునందును ఇంకను బడులందు చదివి బారీష్టరు పని ప్యాసుచేసిన తర్వాత రెండుదినములలో భారతదేశమునకువచ్చెను. వచ్చిన తర్వాత తన భ్రాతచే మాతృనిర్యామివయమును తెలిసికొనెను. అచ్చట పోరబందరులో న్యాయవాదిగాచేర్చబడి. అబ్జుల్లాకంపెనీవారి వివ

యమై దక్షిణ ఆఫ్రికాయందుండు నెటాలనకు ముఖ్యపట్టణమగు డర్బానునకు బొంబాయినుండి ఓడవై నేగెను. అచ్చట నివసించి కొన్ని దినములలోపల అచ్చట మన భారతీయులను పాశ్చాత్యులు పెట్టుకట్టములను తెలిసికొనెను. వారి హక్కులగుగాను అచ్చట కొద్దిలో పోరాడి ఆసమయముననే అబ్జుల్లాకంపెనీవారి దావాయందుకూడ కృతకృత్యుడాయెను. అక్కడనుండి బొంబాయికురదించి సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్ గారిని, డా॥ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యర్ గారిని దర్శించి ఆఫ్రికాలో భారతీయులు పడుకట్టములను దెలిసి అచ్చటచ్చట ఉపన్యాసములుజేసి పిమ్మట కలకత్తాకే అచ్చట గోపాలకృష్ణ గోకేలు మొదలగువారిని దర్శించి అచ్చట ఉపన్యాసములుజేసి తిరిగి భారతీయుల సహాయార్థమే సమటంబముగా డర్బానునకు వెళ్లెను. అచ్చట యుండియ్ కాంగ్రెసును స్థాపించెను. మరల స్వాతికనికోధనసాధనచే రెండు మూడు పర్యాయములు అరెస్టుచేయబడిరి. తిరిగి భారతదేశమునకు వచ్చెను. ఇట్లు అనేకపర్యాయములు ఆఫ్రికాకును భారతదేశమునకును తిరిగి భారతీయులకై కష్టపడెను. ఇట్లు వారు కష్టపడి అందరును సుఖపడుటకై మార్గములను ఏర్పరిచిరి. ఈ మహాత్ముడు ఏర్పరిచిన చట్టములు లోకమంతటికిన్ని మేలుకలుగజేయునదిగాన లోకమంతయు నేకగ్రీవముగా నతనిని పూజింపమని ఘోషించుచున్నది. అందరును గుడ్డలకును కూటికిని కష్టపడుచుండుట జూచి కద్దరు మంత్రమును ప్రసాదించెను. ఎల్లరును ఈ మంత్రము ననుష్ఠించినయెడల సుఖులగుదురు. ఈ మంత్రమును సాధించినయెడల స్వరాజ్యము వచ్చును. స్వరాజ్యము వచ్చును. మహాత్మునికిన్ని స్వరాజ్యము నిక్కముగ వచ్చును. కావున ఎల్లప్పుడును ఈ మహాత్ముడుచేసిన మేల్లను దలంచుచు అతని నామోచ్చారణ పాపనాశనమగును.

పిమ్మట ము॥ రా॥ శ్రీ చెన్నకేశవులశ్రేష్ఠి ఇట్లని ఉపన్యసించెను.

అగ్రాసనాధిపా, సోదరులారా,

మహాత్మునిగూర్చి మన స్నేహితుడగు నరసింహులు గుప్త వాక్రచ్చెను. ఇంక నేను చెప్పటకు ఏమియు లేదుకాని రెండుమూడు మాటలు వాక్రచ్చు దలచితిని. అతడు వ్యాసకుడు చెప్పినట్లు నిజముగ చాలా గొప్పవాడు. అతడు దైత్యముతో భారతీయులకై చేసిన కృత్యములు అద్వితీయములు. అట్టి మహాపురుషుని నామోచ్చారణమున మనము పుణ్యమును ఆర్జించినవారమగుదుము. ఆ మహాపురుషుడు దేవుడని మనకు తెలియక పోయినప్పటికిన్ని మనము శ్రీరాముని కృష్ణుని ఇంకను ఇట్టివారి నందరినిన్ని ఏల పూజించుచున్నామో అదేకారణముచేతనే ఇతనినికూడ పూజించవలయును, అనగా వారందరను పాపమును నశింపజేసి నీతులను గరిపి ప్రపంచమును మంచిమార్గమునకు గొనివచ్చిరి. అట్లే ఇతడును మనముచేయు దుష్కృత్యములను చూడలేక వాటికిన్ని టికిన్ని చట్టము లేర్పరిచి వాటిని మనము అనుష్ఠించునట్లు చేయుచున్నాడు. మతీయు మనకు మనము తరించుమార్గము నుపదేశించుచున్నాడు. కావున మనము అతనియందు దైవభావముతో అతనిని కీర్తించుచు పూజింపవలయును.

కీర్తన

ఒకనాడో భారతీయులారా విసండి నాదు బల్కులు ఆహాహా, ఏమి చెల్లదు దేశం బజ్జానముయిపోయె॥ ఓ॥ ఇండియాలోని యధికార్లు నిరంకుశాధికారంబు నిరూప బయలుదేరండి. స్వరాజ్య దీక్ష బూనండి॥ ఓ॥ ఇంగ్లీషు స్కూళ్లు విడనండి, స్వదేశీ స్కూళ్లు నిలుపండి, వక్రీళ్లు కొద్ది విడనండి, స్వరాజ్యదీక్ష బూనండి॥ ఓ॥ భగవాన్ మోహనదాసా, కరుణాసాంధా గాంధీకి జయంపించుబలకండి స్వరాజ్యదీక్ష బూనండి॥ ఓ॥ ఇంక నేను నామాటలను పూర్తిచేయుచున్నాను అనుచు విరమించెను.

పిమ్మట ము॥ రా॥ శ్రీ సత్యనారాయణ ఇట్లనిరి:— అగ్రాసనాధిపా, సోదరులారా,

మహాత్ముని గురించి నేను చెప్పవలసినది ఏమియును లేదు. ఎందుకన అతనిచరిత్రము భరత ఖండముననున్న వారి కందఱిగి తెలిసిన విషయమే. ఒక చిన్న పిల్లవాని వద్దకు వెళ్లి మహాత్ము అని చెప్పుచుండగానే గాంధీ అని పూర్తిచేయును కదా? అతని మహాత్మ్యము చెప్పవలయునన్న నాలుగుమోములుగలవానిచేతనే కాదు. మహాత్ముని మఖ్యోద్దేశ్యము ఏమన జనులందఱును ఐకమత్యము కలిగియుండవలయును. కలహములు అనునాలుయే యుండరాదు. అందఱును ఐకమత్యత గలిగి యుండినయెడల మన స్వరాజ్యమును ఒక నిమిషములో తీసుకొనవచ్చును. మనము ముఖ్యముగా గమనించవలసినది ఏమన, త్రాగుబోతులనమును వదలివేయవలయును. ఈ త్రాగుబోతులన జనులకు ఎంత నష్టము కలుగుచున్నదో యోచింపుడు. కొందఱు బాగుగ త్రాగి ఇంటికి వచ్చి భార్యబిడ్డలను కత్తితో పొడిచి చంపివేయుచున్నారు కదా? సోదరులారా! త్రాగుబోతు ముఖ్యముగా వదలివేయుడు. సోదరులారా!! మీకు మీభారతమాతపై అంతయనిష్టమా? మనలను గన్నతల్లిపై ప్రేమగలిగి మన దేశమునందు తయారు చేయబడునటువంటి ఖడ్గరనే ధరింపుడు. విదేశీసంస్థలను విసర్జింపుడు. మనము విదేశీ వస్త్రములను కట్టుటనే ఆవస్త్రములయందలి లాభ మంతయును విదేశీము

నకే కదా పోవుట మన దేశమున ఏల నిలువరాదు? మన దేశము లోని వీడసాదలు ఏల బ్రతుకరాదు? ఇప్పుడు ఆవస్థములు ధరించుట చే దాని లాభ మంతయు వారికి పోవుచున్నది కావున కద్దరునే ధరింపుడు. మహాత్ముని ఉపాసననుసరింపుడు. అతడు బుద్ధుడు మొదలగువారివలె ఆహింసాపరమోధర్మ అను వాక్యమును సార్థకముజేయుడని మనకు బుద్ధిగరవుచున్నాడు. ఎల్లరకును ఐకమత్యము నిడలకుడనియు చెప్పుచున్నాడు. జాతిభేదమువలదనుచున్నాడు. ఎల్ల పక్షమును సత్యమునే పలుకుమును సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమును ఏర్పరిచినాడు. దాని నూతగాగని ప్రపంచమంతటికిని సత్యబోధ చేయుచున్నాడు. కావున ఓ సోదరులారా! అట్టి మహాత్ముని ఎల్లప్పుడును ప్రార్థింపుడు! పూజింపుడు!! కృతార్థులుగండు!!! అని విరమించెను.

పిమ్మట అధ్యక్షులు లేచి

సోదరులారా! ఇంకను తెలిసినయెడల ఆ మహాత్మునివర్యలను వర్ణించుటకు ఎన్ని దినములయినను పట్టును. ఇప్పుడు మన మిత్రులు ఆవర్యలలో ముఖ్యములయినవి ఏవి మీకు చెప్పిరి? నేను ఇక ఆసమాచారములకంటె ఇంకను అధికముయిన సమాచారములను చెప్పటకు కత్తిగలవాడును గాను. అయినప్పటికిన్ని అతనినిగూర్చి ఒకటి రెండు సమాచారములను చెప్పదలచుకొంటిని. మహాత్ముడు పరబ్రహ్మ స్వరూపుడు. ఇతడొక అవతారపురుషుడనుట అతితయోక్తికాదు. ఏలన పూర్వము దేవుడవతరించి రాక్షసులను చంపి వారిలన కష్టములు జనులకు కలుగకుండ జేసెను. ఈ మహాత్ముడును రాక్షసులవంటి దుష్కృత్యములనుబాపి రాక్షసులుచేయు దుష్కార్యములవంటి వగు ఇప్పటి దుష్కృత్యములచే కలుగునంతటి పాపములను నశింపజేసెను. మన సోదరులు చెప్పినట్లు అతడు సత్యాగ్రహ ఆశ్రమము మొదలగువాటిని స్థాపించి దానివలన (సత్యముబల్కుటవలన) పుణ్యములను అసత్యములవలన పాపములను జనులకు లేలపరచి వారు సత్యమును మాట్లాడునటుల చేసెను. కావున ఈమహాత్ముని ఎల్లప్పుడును కీర్తించుచు భజించుచుండవలయును అని తన ఉపన్యాసమును ముగించెను.

పిమ్మట ము॥ రా॥ శ్రీ పి. ఆర్. చెన్నకేశవులు శ్రేష్ఠిగారు దేశగీతములతో సభ్యులను ఆనందింపజేసిరి.

కీర్తన

1. చరకా, నీప్రభావం బెవరికెఱుక జగతిలోన నో చరకా ॥చ॥ సిరులతోడ తులతూగుచున్న

ఆశీశుకీర్తనలమధ్య భరతమాత, భారతీ, జగద్వినుతి, ద్వితివాతీ, దే భవతుకాంతీ॥ అ॥ పాతునా నేనుతాం, నువ్వొద్దీ సంయుతాం పాహీమాం, పాహీమాం, పాహీ దేశమాత, భారతీ, జగద్వినుతి, దే భవతుకాంతీ॥ అ॥

దీరసత్వ, భీష్మబుద్ధ, గాంధ్యాత్మకనుచరిత్రాం భారతీ జగద్వినుతీ, ద్వితివాతీ దే భవతుకాంతీ॥ అ॥

పిమ్మట కార్యదర్శిగారు వ్యాసకునికిని, అగ్రాసనాధిపతిగారికిని, సభ్యులకున్ను వందనశతంబు లర్పించుచు నాటి సమావేశమునకు తనకు గల సంతోషమును వెల్లడిపరిచెను. ఇంతటితో సభ జయధ్వానములతో ముగింపబడెను.

కె. సత్యనారాయణ,

పి. ఆర్. చెన్నకేశవులశ్రేష్ఠి,

కార్యదర్శులు.

నోటీసు

శ్రీపార్థసారథిస్వామి దేవస్థానపు సూపర్విజర్ బోర్డులో రెండు మొంబర్ల యెన్నికలు.

తిరువల్లిక్కేణి వెంకట్రంగంపిల్లవీధిలో నుండు కార్వాదేవ్ మాడల్ పాఠశాలయందు 27-10-29 తేది ఆదివారం ఉదయము 7 ఘంటలనుండి మధ్యాహ్నం 12 ఘంటలవరకును మరల 1 ఘంట నుండి సాయంత్రము 7 ఘంటలవరకును ఎన్నికలు బాటలుమూలముగా జరుగబడును.

1. వి. వరదాచారియార్ అవర్గల్, 2. యం. జి. పద్మనాభ మొదలియార్ అవర్గల్, 3. యం. ఎ. అనంతాశ్వాత్ అవర్గల్, 4. యం. యం. (శ్రీ)ని హాసాచారియార్ అవర్గల్ యీ నలుగురున్ను యెల్లెక్టునుకు నిలుచు అపేక్షకులు.

Triplicane } C. KESAVARAO NAIDU, Secretary, Board of Supervision. 5-10-29.

11 వ బ్రాహ్మణేతర మహాసభ

జస్టిస్ పార్టీలో బ్రాహ్మణేతరులను చేర్చుకొన నిరాకరించుట

మునుస్వామినాయుడుగారు పార్టీ నాయకుడుగా నెన్నుకొనబడుట

శారదాబిల్లు అంగీకరింపబడినందులకు సభవారినంతసము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

నెల్లూరు, అక్టోబరు 5:—రమణీయముగా నలంకరింప బడిన భావమున నేడు మధ్యాహ్నము 11-వ బ్రాహ్మణేతర మహాసభ సమావేశమయ్యెను. డాక్టరు సుబ్బారాయన్, (ప్రధాన మంత్రి) గౌ॥ ముత్తయ్య మొదలిగారు, ఏ. రామస్వామి మొదలిగారు, బార్ని జోసెఫ్ మున్నగువార లనేకులు వివిధ ప్రాంతములనుండి హాజరైరి. ప్రతినిధుల నాహ్వానించుచు శ్రీయుత రామచంద్రారెడ్డిగారు, యమ్. యల్. సి. ఉపన్యాసమును నడివినతరువాత శ్రీయుత బి. మునిస్వామి నాయుడుగారు, యమ్. యల్. సి. సభాధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడినాడు. తరువాత జిల్లాకు 5 గురు చొప్పున విషయనిర్ణయ సభను సభవా రెన్నుకొనుటకు ప్రారంభించిరి.

అధ్యక్షుని సూచన పాత్రోగారి ప్రతిఘటన

సభకి 8 వ్యాధిచాలకట్టువెగావన్నందున, జస్టిస్ పార్టీ ఆశయముల నొక్కకొనిన బ్రాహ్మణులకు కాన్ఫిడ్ పార్టీలో చేర్చుకొనుటకు సభ్యులందరు విషయనిర్ణయ సభగా మారవలెనని సభాధ్యక్షుడు మునిస్వామి నాయుడుగారు మోచించిరి. ఇట్లు చేయుట క్రమబద్ధమున పనియని పాత్రోగారి రాక్షసిచిందిరి. పాత్రోగారి యభిప్రాయములతో కక్షిధనించిన పలువురు ముచ్చటించిరి. ఏ. రామస్వామి మున్నగువారు మాడ సభ్యులలో పాల్గొని అధ్యక్షుని నాయకత్వమును సమర్థించెను. చాల తీవ్రము ను చిరకాలమునుండి కష్టమునందుభాగిని నూ నను చెప్పించుటకు తీర్మానింపబడినది.

విషయ నిర్ణయసభ

విషయనిర్ణయ సభలో, బ్రాహ్మణులను గూడ జస్టిస్ పార్టీలో చేర్చుకొనవలెనని ఏ. పి. పాత్రోగారి ప్రతిపాదించుచు కడచిర్చియుగాన, శ్రోతల నవమలలో బారుగా నాటునట్లుగాను ఉపన్యసించిరి.

మణ్ణుగం చెట్టిగారు, యమ్. యల్. ఏ. ప్రతిఘటించుచు బ్రాహ్మణులను చేర్చుకొనినచాల నిష్ఠములు కావనియూ, బ్రాహ్మణులనుసభలో చేర్చుకొనుటకు సమయమింకను రా లేదనియు చెప్పెను.

ప్రతిపాదన నిరాకరింపబడినది.

బహిరంగసభలోగూడ తీర్మానమొడిపొవుట

ఈ విషయము బహిరంగ సభలో ప్రతిపాదించబడినది. కాని 14 జిల్లాలు ప్రతిఘటించునది, 18 జిల్లాలు అనుమతముగాను సమ్మతుల నొసంగుటచే తీర్మాన మొడిపొయెను.

పార్టీ నాయకుని ఎన్నిక

పార్టీ నాయకుని యెన్నికను గురించు సభలో చాల నచ్చదేకము ప్రబలెను.

పార్టీ నాయకుని ఎన్నుకొనటకు బదులు ఒక చిన్న కార్యనిర్వాహకవర్గము నెన్నుకొనవలెనని రామస్వామి నాయకర్ గారు ప్రతిపాదించిరి. చాలమంది ఈ సూచనకు ప్రతిఘటించుగా నుండిరి.

పార్టీ యొక్క భీభత్సస్థితిని విచారించి, వచ్చేసంవత్సరము సభ జరుగ నంతవరకు పార్టీ నాయకుని, వారికి సహాయచేయుట కొక కార్యనిర్వాహక వర్గమును ఎన్నుకొనవలెనని, రాజీతీర్మానముగా ఏ. పి. పాత్రోగారు ప్రతిపాదించిరి. అంతట మునుస్వామి నాయుడుగారు పార్టీ నాయకుడుగా నుండవలెననియు,

వారికి కార్యనిర్వాహక సంఘము నాయము చేయుచుండవలెననియు రామస్వామి మొదలగువారు ప్రతిపాదించిరి. మణ్ణుగం చెట్టిగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి.

ఏ. టి. రాజన్, బార్ని జోసెఫ్, డాక్టరు సుబ్బారాయన్ గారలు తీర్మానమును బలపరిచినప్పటికూ, జయజయభావనములు చెలంగుచుండ శ్రీయుత మునుస్వామి నాయుడుగారు పార్టీ నాయకుడుగా నెన్నుకొనబడినాడు.

నాయకులకు నాయముచేయుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘమును, కార్యదర్శి, కోశాధిపతి యిత్యాది కార్యనిర్వాహకులను ఎన్నుకొనిన తరువాత సభవారు యితరతీర్మానములను గావించిరి.

తీర్మానములు

(1) జతీంద్రనాథుదాసుగారి మరణమునకు సభవారు తమ సంతాపమును తెలియజేసిరి.

(2) శారదా బాల్యవివాహశాసనము ఆమోదింపబడినందులకు సభవారు తమసంతోషమును తెలియజేసిరి.

3. పానగల్ రాజా, దివాన్ బహద్దూర్ తిరికాచలం చెట్టి, చల్లపల్లి రాజాగార్లు మరణించినందులకు సభవారు తమ సంతాపమును తెలియజేసిరి.

బ్రాహ్మణేతర నాయకులకు.

మునిస్వామిపాలిటీవారి సన్మానము

ఆచారము ననుసరించి సభాధ్యక్షునికేని ప్రతినిధులకును నింకనము లర్పింపబడిన తరువాత సభాభావనకును డాక్టరు సుబ్బారాయన్ (ప్రధాన మంత్రి), ముత్తయ్య మొదలి, (ఎక్సెన్సివ్ మంత్రి) మద్రాసు పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడును రామస్వామి మొదలగువారుగూడ నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘమువారి హోదాన పత్రములకు సమర్పించిరి.

* * * *

బ్రాహ్మణేతరసంఘ సంస్కరణసభ

విద్యయే సాంఘికాభివృద్ధికి పునాది

సాంఘికాభివృద్ధికై చేయబడిన శాసనములలో

శారదాబిల్లు ప్రధానమైనది.

నెల్లూరు, అక్టోబరు 6:—బ్రాహ్మణేతర సంఘసంస్కరణ మహాసభకు ప్రతినిధుల నాహ్వానించుచు నెల్లూరు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు యహోలీగారు ఆక్షరజ్ఞతయు, విద్యయు సాంఘికాభివృద్ధికి పునాదులని వాచ్చిరి. అవి లేక సాంఘిక మార్పులు ఫలప్రథమకావు. విద్యలేని సంఘసంస్కరణములు ఆయా సంఘములయొక్క విచ్ఛిత్తుమూత్రమే కారణభూతుమగును. రామరామ మహమ్మదీయులలో ఘోషపద్ధతి తగ్గిపోవునని హెచ్చరించెప్పిరి. సభాధ్యక్షుడు రామస్వామి మొదలియారుగారు ముచ్చటించుచు మహమ్మదీయులలో కంటే హిందువులలో సంఘసంస్కరణ మెక్కుడు అవసరమని నడిచెను. అన్ని రాజకీయ పక్షముల వారు సాంఘిక శాసనము

నొప్పుకొనుచున్నారనియు, రాజప్రతినిధి శారదా బాల్యవివాహ నిషేధచట్టమునకునునుతి యొసంగుట, హిందువులయొక్కయు మహమ్మదీయులయొక్కయు, సాంఘికాభివృద్ధియందు గొప్ప విషయమనియు, అప్పకల్పతనగూర్చి కేవలము తీర్మానములతో లాభములేననియు ధైర్యముగా సమస్య నెదుర్కొనవలెననియు వారు చెప్పిరి. ఉపన్యాసమును ముగించుచు హిందూ బాలికలతోపాటు మహమ్మదీయుబాలికలకుగూడ విద్య నొసంగదరుగాక యని వారు మహమ్మదీయులను కోరిరి.

నోటీసు

ఏలూరు ప్రింట్ డిల్ ముననబ్ కోర్టులో

S. C. 126/1929

వాది:—కంకిపాటి రత్నయ్య.

ప్రతివాది:—అరిగల భోగనాథస్వామి.

యీ నంబరు ప్రతివాది కాతానుబట్టి వాదికి బాకీలోని మొత్తము రాబట్టుకొనుటకు వాది దావా దాఖలు చేసినాడు. ప్రతివాది హాజరగుటకు 17-10-28 తేదీకి వాయిదా వేసినారు. సదరు తేదీని ప్రతివాది హాజరై ఆక్షేపణలు చెప్పకొనియెడల ప్రతివాదిపక్షాత్తులందు వాది డిక్రీ సాంచుచున్నాడు.

ఏలూరు

25-9-29

దుర్గా రామరావు,

వాదీపక్షము.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

"మామిడి అంట్లు జహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములున్నాయి. ఇతర ఫల, పువ్వు, పత్రజాతులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి." క్యాబులారు ఉచితము.

రావు చిన్నా రావు టి నెన్ను,

రాయల్ నెస్సరీ, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

ఏజెంట్లు కావలెను.

రేవిగేటరు లేక రేడియమ్ వాల్ట్ బార్ల నమ్ముటకు ఏ జెంట్లు కావలెను. నీటికి పోయిన గుణములను చేపూర్వగలను. ప్రతి ఇంటియందు, వ్యాపారస్థలనునందుచు కొనవలెనది. ఆ కోగ్యమును చేపూర్చును. విశ్వవిద్యాలయాదికాదులచేతను వైద్య శిఖాముఖులచే నామోదింపబడినది.

వివరములకు:—

సోత్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ ఏజెంట్లు,

HABIB AZIZ & Co.,

3741, Khutbiguda, Hyderabad, Deccan.

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంక్షన్

8 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర-త్రివజాకు 7½. జామ, దాళిమ, అంజూరు, అంగూర్, గులాబి, శ్రోటప్ప, పూలచెట్లు వజాకు 8. వ్యవేశ తర్కారీ, పూలచెట్లు, స్వదేశ తర్కారీ, ఫలవృక్షచెట్లు, ప్రతిదినము 24 పాకెట్లు రు 2½. Ditto 12 పాకెట్లు రు 1½. క్యాబులారు ఇశాం. Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

మంచి నీమకములములు నమ్మకమైన ఆభరణములు సంతృప్తిగా నుండని యెడల పూర్తి సొమ్ము వాపసి వ్వబడును. కేటలారు ఉచితము.

బొంబాయి జ్యాయబరీమార్డు.

94 చై నాబజార్, సోపుకారుపేట, మద్రాసు.

జీవితమునందు నూతనమార్గమున ప్రవేశించిదానిని సార్థకపరచుకొనుడు

"సిద్ధ కల్ప మ క ర ధ్వ జ" (రిజిస్టర్డ్)

ఒకబుద్ధియందు ప్రశస్తమైన బంగారుగని గలదు. ప్రాచ్యదేశము నందున్న గొప్పనరముల టూనిక్ మొండివ్యాధు లన్నిటికిని అద్వితీయమైన నివారిణి. అనేక కాన్ఫిడెన్సులందు వస్తుప్రదర్శనములందు బంగారు పతకములు, మొదటితరగతి యోగ్యతాపత్రములు యివ్వబడినవి. మొదడున కెక్కువ పనిగలవారి కిది నిజమైన ఐతరప్రసాదము. రక్తమును పరిశుద్ధపరచుచుండు అసమానమైనది. పూర్తిగా నుదము గలగుటకు కావలసిన 60 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధరు 10 లు మాత్రమే.

(వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము)

నరము మెదడు, శరీరము, మొదలగునవి

మా ఆయుర్వేదరత్న

పండిత డాక్టర్ ఎన్. వి.

శ్రీరామాచార్యులవారి

కుప్రసిద్ధమైన ఔషధములను

వాడుటచే వృద్ధియగును.

మహాచందనాది తైలము

మిక్కిలి కత్తిగల మెదడు సంబంధమైన టూనిక్. జ్ఞాపకశక్తి లేకపోవుట, మెదడు శీతాకు, విచారము, మాపులోపము, కండ్ల మంట, తలనొప్పి పుట్టె, చర్మసంబంధమైన ఇతరవ్యాధులు వగైరాలకు మిక్కిలి గుణకరమైనది. 1- నెలకు సరిపోవు 12 బొమ్ములుగల బుడి 1-కి రు 5-0-0.

వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—మద్రాసు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి, లిమిటెడ్.,

ధారాశ్రమ పద్ధతులపై పనిచేయుటకు హిందూదేశము నందుండుటకు ఏజెంట్లు కావలెను.

మేనేజరు: వి. రఘుపతి, బి. ఏ., బి. ఎల్.

ఫోన్ నెం 151.

తంజివిలాసము "కల్పం"

నిర్మలత, సరళత, సౌందర్యము

ఇవి అన్నియు మా పక్కపావునందు తయారైన ప్రతి పెండివస్తువునందు గాంచనగును. ప్రతివస్తువు చేతితో తయారైనదే. స్వచ్ఛమైన పెండిచే తయారైనది. అందుమీద మా రిజర్వర్డు డైమండ్ బ్రేడ్ మార్కు గల్గియుండును. అదియే దాని నిర్మలత్వమును సూచించును. పనితనము బహు చక్కగా నుండును.

దీపావళీమహోత్సవమునకు మీ గృహమును మా పెండిసామానులతో నలంకరింపుడు. మీయింటికి సూతనప్రకాశమును, మీకు క్రొత్తవికాశము గలుగును.

మార్కెటునందు దొరుకు యిదేమాదిరి వస్తువులకంటె మాచే తయారొనర్పబడినవి శ్రేష్ఠమైనవని మీరే కనుగొనెదరు. తులకమునకు తగ్గ పరిమాణములు గల్గియుండును.

సురాజుమల్ లల్లుభాయి అండు కో.,

బంగారు, పెండివస్తువులు తయారొనర్చెదవారు,
313, ఎస్టేటేడ్, మద్రాసు.

బొంబాయి,
359 కాల్యాణ్, రోడ్డు.

కలకత్తా,
12 లాల్ బజారు వీధి.

రంగూన్,
134 మొగల్ వీధి.

తిరుచునాపల్లి,
135 బిగ్ బజారు వీధి.

బ్రాహ్మణేతర మహాసభ

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారి స్వాగతోపన్యాసము

ఈ నెల 5 తేదీన నెల్లూరునందు సమావేశమైన 11 వ బ్రాహ్మణేతర మహాసభయొక్క ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు ఈ క్రింది విధమున మహాసభను స్వాగతించిరి. తొలుదొల్ల పానగలు రాజాగారు మున్నగు జస్టిసు పక్షనాయకుల మరణమునకై తమ సంతాపమును వెల్లబెట్టి పిదప నిట్లుపన్యసించిరి.

జస్టిసుపక్ష ఆదర్శము

బ్రాహ్మణేతర కోద్యమావసరమును గురించిగాని, జస్టిసు పక్ష అవసరమును గురించిగాని ఇప్పుడు వివరించి చెప్పట ప్రాత కథయే యగును. ఈ పక్షముయొక్క ఆవశ్యకతను మనము చాల కాలము క్రిందటనే గుర్తించియున్నాము. అట్టి ఆవశ్యకతను మరునజాలము. ఒంటరిగానుండియు, సంఘమునందు కలిసియుండియు కూడ మనము మానవ స్వభావమును బాగుగ గ్రహించితిమి. అన్ని సంఘములకును సమానావకాశముల నొసగుటకు గల ఆవశ్యకతను గురించికూడ మనము గ్రహించియున్నాము. అనుభవమువలన మన పక్ష ఆవశ్యకతను, మన ఉద్యమముయొక్క ఉపయోగమును మనము గ్రహించితిమి. మన ఉద్యమము అనుభూతాభావముపైని ఆధారపడినట్టిది కాదు. స్వరక్షణ, సమానత్వములపైని ఆధారపడినది. రాజకీయాభివృద్ధికొరకు మొదట తలపెట్టబడిన యీ యుద్యమము సాంఘిక విప్లవమును గూడ కలుగజేయుట తథ్యము. తమిళనాడునందు ఇ. వి. రామస్వామి నాయకర్ గారిచే ప్రారంభింపబడిన సంఘ సంస్కరణోద్యమమువలన మనలోమనకు ప్రేమ ఉపరాగములు అభివృద్ధి చెందుచున్నవి. నీ సోదరుడు తప్పకజేసిన వానిని ప్రేమింపుము. అతని తప్పు అతడే గ్రహించి అందరికి సమానత్వముండవలెనని అతడే కొలదికాలమున చెప్పగలడు అనియే నేను చెప్పుచున్నాను.

సాంఘిక న్యాయము

మన సంఘమునకు న్యాయము జరుగవలెనని మనమెప్పుడు కోరినను జాతీయతకు ప్రమాదము వాటిల్లుచున్నదని కొందరు చెప్పుచున్నారు. సాంఘిక న్యాయమును కోరుటవలన జాతీయోద్యమము స్వరాజ్యమున కేమియు భంగముకలుగలేదని చరిత్రవలన తెలియుచున్నది. బ్రాహ్మణులకు ఎట్టి హక్కులు గలవో బ్రాహ్మణేతరులకును అట్టి హక్కులే గలవని బ్రాహ్మణేతరులు తెలుచుచున్నారు. మహమ్మదీయులకు కొన్ని అధికార సౌకర్యముల నొసగుట రాజకీయ ధర్మమని చెప్పుచున్న రాజకీయ వాదులు బ్రాహ్మణేతరులు సహజముగ మానవ హక్కులను కోరుచున్నపుడు జాతీయతకు వ్యతిరేకమని చెప్పుటేలనో తెలియకున్నది. ప్రతి సంఘమును స్వాభివృద్ధిని కోరుచు తదనుగుణము పనిచేయుటకు స్వాతంత్ర్యము కలదిగనున్నది. అట్టి వృద్ధి నెవరు నాటకపరులకాలరు.

నాయకత్వసమస్య

మన మిహాభిలాష నాయకత్వ సమస్యను గురించియు, మన పక్షనిర్మాణమునందు మార్పులను గురించియు పరిష్కరించవలసి యున్నది. ఈ రెండుప్రశ్నలను జయప్రథముగ మనము పరిష్కరింప జాలకున్నచో మన యుద్యమముయొక్క బలము తీగించును.

నాయకుల యెన్నిక ఎప్పుడో చాలాఅరుదుగ జరుగుచుండును. పరిస్థితుల ననుసరించిగాని, శక్తిసామర్థ్యములనుసరించిగాని నాయకులెన్నుకొనబడుదురు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ఆదర్శ ప్రాయుడగు నాయకుని యెన్నుకొనుట దుస్సాధ్యమగుచున్నది. మనకు నాయకులుగ ఉన్నతసంకల్పము గాని నిరంకుశముగ ప్రవర్తించువారుగాని యుండవలెనని మనము కోరుటలేదు. మనకు కార్యాచరణదక్షులును గౌరవ ను కలయులును గల నాయకులుమాత్రమే కావలెను. ఒకనాయకుని క్రమముగ యెన్నికొనుటవలన తదుపరి పరిస్థితులు అసంపృప్తిని కలుగజేయుగలవు. ఈ విషయమున చాలామార్లుగా విమర్శించెను. ఎవరును నిరుత్సాహులు కాకుండ నిసభలో నొకనాయకుని కొనవచ్చును. ప్రతినిధులవలన నొక కార్యనిర్వాహక సంఘ మెన్నుకొనబడవలెననియు, అసంఘము తనకర్తవ్యుని యెన్నుకొనవలెననియు కొందరుమానించిరి. ఈ సంఘమువారు నిర్ణీతమైనంతకాలము పనిచేయువలెననియు మానింపబడెను. ఈ సంఘమున అనేకులున్నచో అధ్యక్షుడు నిరంకుశత్వమును వహించును. కొలదిమంది మాత్రమున్నచో అసంఘకార్యములను క్రమముగ నెరవేర్చుటకు శక్తిహీనుడగును. ఈసభవారియొక్క వార్షికసభలలో నొకకార్యనిర్వాహక సంఘము నెన్నుకొని ఆ వార్షికసభాధ్యక్షునితో గలసి ఆ సంవత్సర మంతయు యీపక్ష కార్యములను నెరవేర్చుట కధికారము సగవలెనని మరియొక మార్గము గావింపబడెను. నాయకత్వమును గురించిన చిక్కుప్రశ్నయొక్క వివరములను నే నింటి ముందుగా చర్చింపదలచలేదు. ఈ ప్రశ్నను గురించి మీరు తనవిధమున పరిష్కరించవలెననియే నాయుద్దేశ్యము.

పక్షనిర్మాణమునందు మార్పులు

పక్షనిర్మాణమునందు మార్పులనుగురించి భావములకును సౌకర్యములకును మధ్య భేదముజనించినట్లు తోచుచున్నది. మన చర్యలందు భేదమునునది యుండవలసరములేదు. ఒక నియమము ననుసరించి మనము ఏకార్యమును సలిపినను అట్టి కార్యమునకు మనమందరమును బద్ధులమై యుండవలెను. కాని మన మెట్టి మార్పునైనను గావించుటకు పూర్వము ప్రస్తుతపరిస్థితులను గూర్చి బాగుగ యోచించవలెను. వ్యర్థములను సర్వలవలన మన కాలమును వ్యర్థపరుపక మనము ఆచరించేయమును, సౌఖ్యవంతమును అగు మార్గము ననుసరించి యీ ప్రశ్నలను పరిష్కరించుట మంచిది.

తుదిచిట్లు

సోదర, సోదరీమణులారా, మనము ప్రస్తుతము చాల దుస్థితిలోనున్నాము. మనకు ముఖ్యావసరముగ యీ సమయమున నాయకుడు లేకయున్నాము. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము ననుసరించుచుండిన సంస్కరణములనే మనము భారతదేశములోని కల మిక్కిలి జయప్రథముగ కొనసాగించి యుంటిమి. రాష్ట్రపు నూతన సంస్కరణములను కొనసాగించుటకు మనము నాయకుడు లేని పక్షముగ నున్నచో నది మిక్కిలి దుర

దృష్టమగు విషయము కాగలదు. నాయకుడుగాని, ఆ నాయకత్వమును వహించి మన కార్యక్రమమును నడపుటకు తగిన యొకసంఘముగాని లేకుండ మన మింకను ఊరకుండుట విచిత్రము కాదు. ఎన్నికలు రానున్నవి. అందువలన ప్రస్తుతసమయమున మన పక్షమును పునరుద్ధరించవలసి న ఆవశ్యకత యెంతేని గలదు. కావున ప్రైవేట్లను మనము త్వరలో పరిష్కరించి జాతీయాభివృద్ధికరములగు కార్యక్రమమును మనము నిర్ణయించుట మన ప్రధానకర్తవ్యమగుచున్నది అని విరమించిరి.

* * * *

కార్యక్రమము

(స్వకీయ విలేఖరి)

నెల్లూరు, ఆక్టోబరు 6:—నెల్లూరునందు 11వ బ్రాహ్మణేతర మహాసభ రా. బి. మునిసామి నాయుడు ఎం.ఎల్.సి. గారి యధ్యక్షతక్రింద నిన్న సమావేశమయ్యెను. బ్రాహ్మణేతరపక్షమున గల కాన్ఫిడెన్స్ మొదలగు, నేషనల్, జస్టిసు పక్షముల ప్రతినిధు లనేకులుబచ్చిరి. డా॥ సుబ్బారాయ్, ముత్తయ్యమొదలి, సర్ ఎ. పి. పాత్రో, పి. రామస్వామి మొదలి యార్, వెంకటగిరి కుమారరాజు, డా॥ నరేశమొదలియార్. ఇ. వి. రామస్వామి నాయకర్ గార్లు మున్నగువారు బచ్చిరి, ఇటీవల యీ పక్షమున చేరిన జార్జి జోసెఫ్ గారుకూడ బచ్చిరి. ఆర్. కె. మణ్నిగం చెట్టిగారుకూడ హాజరైరి. పానగలురాజాగారి స్థానమునకు నాయకుని ఎన్నుకొనుటకును, యీ పక్షమునందు బ్రాహ్మణులను చేర్చుకొను ప్రశ్నను పరిష్కరించుటకును యీ సభ ముఖ్యముగ సమావేశమయ్యెను.

పురపాలకసంఘ సన్మానపత్రములు

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపకపూర్వము డా॥ సుబ్బారాయ్, ముత్తయ్య మొదలియార్, బి. మునిసామి నాయుడు గార్లకు పురపాలక సంఘమువారు సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. తదుపరి భౌతిక లు ప్రార్థనాగీతములను పాడగా సభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు తమ స్వాగతోపన్యాసము గావించిన పిదప సభాధ్యక్షులగు బి. మునిసామి నాయుడు గారు అధ్యక్షకోపన్యాసమును గావించిరి.

పిదప నాయకుని ఎన్నిక గురించియు, బ్రాహ్మణులను చేర్చుకొనుటను గురించియు సభవారు చర్చించిరి. వివిధ జిల్లాల ప్రతినిధులుగల యొకవిషయనిర్ణయసంఘమును ఏర్పాటుచేయవలెననియు, ఆ సంఘమువారి ప్రశ్నలనుగురించి యోచించవలెననియు సర్ ఎ. పి. పాత్రో, ఇ. వి. రామస్వామి నాయకర్ గార్లు మానించిరి. ఈ ప్రశ్నలను బహిరంగసభలోనే చర్చించి పరిష్కరించవలెనని మరికొందరనిరి. కాని ఈరెండు ప్రశ్నలను మిక్కిలి ముఖ్యమైన ఘనముచే ఒకొక్క జిల్లాకు 5 గురు ప్రతినిధులవలన నొక విషయనిర్ణయసంఘ మేర్పరచుటకు నిశ్చయింపబడెను.

“రాజ్యోప రజస్వలావివాహ రమణీయత”

(ఒకటి వెంటటనుబుద్ధ్యశాస్త్రీగారు)

“రాజ్యోప రజస్వలావివాహ రమణీయతను గూర్చి కొన్ని వాక్యములు” అను శీర్షిక క్రింద బ్రహ్మయ్యశాస్త్రీగారు తిలకింపగలగల ప్రచురించిన వ్యాసమును గాంచితిని. ఇది రాజ్యోప రజస్వలావివాహములను మతముయొక్క బలమును బట్టి చూచుచున్నది. పాశ్చాత్య వాగ్వివాహములను యువ ప్రవచనములను భారతావనియందు వ్యాపింపగలవు” యిత్యాది కారణములను చెప్పి కారదా బాల్యవివాహమును శాస్త్రీగారు ఖండించుచున్నచో, నిందలలో బ్రహ్మయ్యశాస్త్రీగారి క్రిందని యుదాసీనతపహించి యూరపుండ్రివాడను, కాని శాస్త్రీగారు సత్యాన్వేషణమునకు గడంగితిని చెప్పుకొనుచు, ఆవేశపూరితమైన సత్యాన్వేషణము లెరుంగక ఆంధ్రప్రజలకు మాన నీయమగు ఆంధ్రపత్రికను తూలనాడిరి. “ఆచారమునకై బాలికల నాహుతిచేయుట అంతమొందినది” అని పత్రికలోని క్రింద కీరితి సహింపరానిదయ్యెను. ఇది వట్టి యావేశపూరిత మగు వ్రాతయని శాస్త్రీగారి యభిప్రాయము. కాని, అది సరి యైనదికాదు. భారతభాషనభిలషి పలువురొసంగిన ప్రసంగము లలో నీ భాషను వ్యక్తమయ్యెను. మహమ్మదీయ సభ్యుడగు మహబూబాగారు “శ్రీలను బానిసత్వమునం దుంచుటకు మనకు హక్కులేదు. ఆచారమునకై బాలికల నాహుతి చేయుటకు మనకు హక్కులేదు” అని నుడివెను. విరోధియను సభ్యుడగు సర్ డా ర్శీలిండ్లే గారు ను ఈ ఆచారము చేపట్టిన విధములగు కష్టముల నొందుచున్న బాలికలను రక్షించుట కిట్టి చట్ట మవసరమని వాదించెను. కారదాదిల్లుపై భారతభాషనభిలషి చర్చలను గాంచిచిన బాల్యవివాహములను చేయుట కేవలము ఆచారమునకు కట్టుబడియే కాని మతమున కేమియు సంబంధించియుండ లేదని వ్యక్తపడగలదు. ఇందువిషయమై గర్వాధానమొనిర్ణయసంఘ నివేదికలో చిట్టచివర శాస్త్రీవిషయమును, మతవిషయమును చర్చించుచు క్రియంత పండిత కన్యాలోకారు వ్రాసిన వ్యాసమును శాస్త్రీగారు తిలకించదగదు. చర్చలో పాల్గొనిన అత్యధికసంఖ్యాకులట్టి యభిప్రాయమును వ్యక్తపరచిరి గనుక ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురింపబడినట్టి సక్రమమయ్యెను.

ఆంధ్రపత్రికను విమర్శించుచు శాస్త్రీగారు “ఈపత్రికా తలజము ఆంధ్రదేశమునకు వ్యాపింపగలగలగల వాంక్ష భావం గల పత్రికలు మున్నగువానిం జరుపుకొని సత్యము గ్రహింప జాలని యాంధ్రులను కొంత మోసగించుచున్నది” అని వ్రాయుచున్నాడు. దీని యర్థము కడుంగడుదుర్గాహముగా నున్నది. జరిగిన వాస్తవమును ఆంధ్ర పత్రిక యథార్థముగా వ్రాయుచున్నది. దానిని విమర్శించిండుటకు యే ప్రయత్నములు జరుగుటలేదు. కాననభామఖమున కారదాగారు చెప్పినది చెప్పినట్లుగాను, ఆచార్యగారు చెప్పినది చెప్పినట్లుగాను ఉల్లేఖించుట పత్రికాధర్మము. క్రియంత ఆచార్యగారి వాక్యరత్నములను శాస్త్రీగారు ప్రమాణముగా నుల్లేఖించియున్నాడు. ఆంధ్రపత్రిక విశేషవ్యాపకముగల పత్రికయనియు, ఈ పత్రిక తమకు యిష్టములేని ప్రచారమును ఘంటానాదమువలె పట్టణవాసులలోను, జానపదులలోను, పురుషులయందును స్త్రీలయందును చేయుచున్నదని శాస్త్రీగారి దుఃఖమొందుండనోవు. ఆంధ్రపత్రికా ప్రధానవ్యాసములు సరసముగా లేవని చెప్పినవారు శాస్త్రీగారి క్రిందనియే నాకు తోచుచున్నది. తమకు రుచిపని యభిప్రాయములను పత్రిక వ్రాసినదని యనిన సత్యముగానుండునగాని సత్యము గ్రహించజాలనియాంధ్రులను పత్రిక ఎట్లు మోసగించుచున్నదో తెలియపడదు.

ఇంక మద్రాసులోను యితర ప్రాంతములలోను యీ విల్లు విషయమై పత్రిక లెట్లు వ్రాసినవో విచారించదగదు. జాతీయ పత్రికలు మాత్రమేగాక ఆంగ్ల పత్రికలును, జస్టిస్ మొదలగు బ్రాహ్మజేతర పత్రికలును, విల్లు చట్టమొందుటకు పరమ సంతోషమును వెల్లుబిచ్చినవి. అభివృద్ధికొర వారందరు సంతసింపదగిన చట్టమని స్వరాజ్యపత్రిక సంతసించినది. హిందూ పత్రిక స్వరాజ్య పత్రికకన్న ఎక్కువ దైర్యమును ప్రకటించి ట్లు ఆమోదించబడినందుకు సంతసించుచు ప్రధాన వ్యాసములో నిట్లు వ్రాసెను.

“ఆచారమునకు బలి యివ్వబడుచున్న బాలికలను రక్షించుటకై ఫలప్రదమగు చర్చల పుచ్చుకొనవలెనని యిటీవల చాల మంది ప్రజలలో అభిప్రాయము ప్రబలుచుండెను.” జస్టిస్ పత్రికయ విల్లు ఆమోదించబడినందుకు సంతసము వెల్లుబిచ్చుచు

విల్లు సరిగా అమలులో పెట్టుటకు ప్రచారము మొదలగు ప్రయత్నములు హెచ్చుగా జరుగవలసియున్నదని వ్రాసినది.

ఇంక శాస్త్రీగారి వాదములకు వత్తము. ప్రాధానికాహములు కేవలము పాశ్చాత్యపద్ధతయని శాస్త్రీగారు వ్రాయుచున్నాడు. ఇది యెంత అసత్యమో కొంచె మాలోచించిన తెలియగలదు. భారతదేశములో నూటికి 50 వంతు బాలికలకు ప్రాధానికాహములే జరుగుచున్నవని శాస్త్రీగారు గ్రహించరా? ప్రాధానికాహము జరుగు కులములన్నిటియందును ఘోషాప్రబలియున్నదా, లేదు. ఆంధ్రపత్రికాధిపతులు వ్రాసినట్లు కేవలము నంబూద్రి బ్రాహ్మణులు, కాశ్మీర బ్రాహ్మణులు త్రియులు మున్నగు కులములలోనే గాక బ్రాహ్మజేతర కుటుంబములం దెన్నిటియందో యాచారము ప్రబలియున్నది. బాలికలను కట్టుబట్టుములలో నుంచుటయు, సన్మార్గము నేర్పుటయు, నియమనిగ్రహములు నేర్పుటయు భారతకుటుంబములకు ధర్మమైయున్నది. ఇందువలననే మనకుటుంబములలో పెద్దవారయిన తరువాత పెండ్లిచేసినను నీటికి భంగములేదు. మనయిండ్లలో బాలివెతుకుపు లెందరో యున్నారగదా, నియమ నిగ్రహములు లేక మన బాలివెతుకుపులు పెరిగినవో హిందూ సంఘమిచ్చి కి కంపు చేసి యుండునా? బాలికలయొక్క భర్తలతో కేతవర్త ములవరకు కాపురముచేసి నుభవించవలసినవారయ్యు భారతవారీములు లోకాభీతముగు యిందియనిగ్రహమును ప్రకటించియుండగా, రేపొమాపొ పెండ్లి కావలసినవారగు బాలికలు నేవచ్చగా, నీతి విరహితముగా, సంపరింతుని తలంచుటకేమియు నవకాశము లేదు. శాస్త్రీగారివాదమే సత్యమైనచో యిప్పటికే హిందూ సంఘము నాశమైంది యుండవలసినది. ఈడు ముదిరినతరువాత పెండ్లిండ్లు చేసికొనుటవలన హిందూసాంప్రదాయము లెక్కడికిపోవు? రుక్మిణి, దమయంతి, ద్రౌపతి, సావిత్రిమున్నగు మహాపతివ్రతల యాదర్శము లెచ్చికిపోవు? గర్వాధాన మొనిర్ణయసంఘమునా రీతివిషయమునుచర్చించి ఈ వాదమును చెప్పువారే నమ్మరిని త్రోసిపుచ్చియున్నాడు. వారిమాటల్కింద పొందుపరుచుచున్నాను.

“మనదేశములో 16 సంవత్సరముల తరువాత వివాహములు జరుపుకులములను జాతులును ఎన్నియొకలవు. వినను ఆ కులములలోను, ఆ జాతులలోను నీటికి భంగము కలుగుట లేదు. వాస్తవముగా భారతదేశమునందలి బాలికలకు నూటికి 50 వంతులు 15 సంవత్సరములు దాటినతరువాతనే వివాహములు జరుగుచుండును. ఇదిగాక మనదేశములో నెంతమంది బాలివెతుకుపులున్నారో ఆ బాలివెతుకుపులకు పురుషసాంగత్యమునందు ఆకలేదుగదా! యావత్కాలము వారు బ్రహ్మచర్యమును అవలంబింపవలెను గదా? అట్టి వారు చెడుపనులుచేయక ఆత్మనిగ్రహమును కలిగి యుండుటనుబట్టి యాలోచించినచో వివాహముకాని కన్యలు తప్పుడుత్రోవలు తొక్కిరిని మాకుతోచుచున్నది. హిందువుల సాంప్రదాయములు, వివాహములు కాని బాలికలయెడల తల్లిదండ్రులు చూపు జాగ్రూకత బాలికలను తప్పుడుత్రోవల ద్రొక్కట కడమియవు. ఈ వాదము చెప్పువారు తాము చెప్పుమాటలను తామే నమ్ముట లేదని మేము తలచుచున్నాము. ఈ మాటయే నిజమగుచో భారత దేశములోని కుటుంబముల పై లేని పొని అభాండము వేసినవార మగుదుము. (114 పేజీ, పాఠా 255.)

రజస్వలానంతర వివాహములు ప్రబలుచో కన్యకులు గర్భము దాల్చి ప్రసవించురని పూర్వాచార పరాయణులందురు. ఎక్కడో ఒక్కతే తప్పుడుమార్గముల నడచిన కారణమున హిందూ సంఘమున కంతటికిని ఈ చెడుగు ప్రాకునని తలచుట కేమి యవకాశమున్నది?

పెక్కిండ్లు బ్రాహ్మజేతరులు ప్రాధానికాహములను మాని రజస్వలాపూర్వ వివాహముల నవలంబించుటకు శాస్త్రీగారి కింతవాదమును తెల్పుచున్నాడు. ప్రాధానికాహములయందలి యనర్థములు బాగుగా మనస్సులయందు నాటుటచేగాని, కేవలము మర్కటములవలె బ్రాహ్మజాచారములను అవలంబించుటకు కాదట. ఇది యెంత సత్యమారమో పాతకులకు తెల్లము కాగలదు. వేదకాలమున రజస్వలానంతర వివాహములే యుండెనని వేదమంత్రములవలన తెల్లమగుచున్నది. వేదవివాహమున ఆచారమును వీడి కాలానుసారముగా బ్రాహ్మణులు ప్రవర్తింపసాగిరి. సమస్త హిందూప్రజలకు వేదమే ప్రమాణముగాని, తక్కింకల స్మృతి, పురాణేతిహాసములు కావు. స్మృతులు కాలానుసారముగా మార్పుకొనబడినవి యెల్లరకు తెలియును. వివిధస్మృతులలో వివిధాచార వ్యవహారములు చెప్పుబడియున్నవి. వేదవివాహమున ఆచారమును వీడిన బ్రాహ్మణులు విద్యాంసులగుటచేతను, రాజసన్యాసమును పొందినవారగుటచేతను తదితర వర్తములవారికి మాననీయులగుటచేతను వారి యాచారములను బ్రాహ్మజేతరులు గుడ్డిగా నవలంబించిరి. ఇప్పుడును గుడ్డిగా నవలంబించుచున్నార. బ్రాహ్మణులలోని బాలికలు పడుచున్న యమబాధ బ్రా

హ్మజేతరులు గ్రహింపజాలనిదికాదు. మత మనుషేరముక్కుపచ్చలారని బాలికలకు ఒకని సంకగట్టుటయు విధవయైనచో మరల పెండ్లిచేయక యింటిలో నుంచుకొనుటయు, దీనివలన సంఘములో ననేక చెడుగులు సాంకర్యములు గలుగుటయు, బ్రాహ్మజేతరు లెరుంగని విషయముకాదు. ఇట్లుగ్రహించియు బ్రాహ్మజాచారములు మిక్కిలి చక్కనివినియు, సరసమైనవియు వారు వాటివలంబించుటలేదు. ఈ ఆచారములను అవలంబించుటచేత తమకును గౌరవము కలుగునని యూహించి వారట్లుచేయుచున్నారు.

ఇంకొక్క విషయముమాత్రము వివరించి యీ వ్యాసమును ముగింతును. పూర్వాచారపరాయణులకండ్లుండియుచూడలేదు, చెవులుండియు వినలేరని ఆంధ్రపత్రికయనెనని శాస్త్రీగారు వ్రాయుచున్నాడు. సాధారణముగా సరసముగాను, సకారణముగాను వ్రాయు ఆంధ్రపత్రికాధిపతులు కొంచెముకఠినముగా పూర్వాచార పరాయణులను మందలించవలసివచ్చుటకు కారణములేక పోలేదు. దేశక్షేమకరమగు చట్ట మేది ప్రతిపాదించబడినను, మతమునకు విరుద్ధమనియో, తమ ఆచారమునకు విరుద్ధమనియో చెప్పి పూర్వాచారపరాయణుల చట్టములను తీవ్రముగా ప్రతిఘటించుచు వచ్చిరి. సంఘము నావరించి, వేరుగుపురుగు వలె తొలుచు దురాచారములను కండ్లార జూచియు, పూర్వాచారపరాయణుల వజ్రమయ్యదయములు యించుకేనికరగవు. వీరందరు ప్రతిఘటించినను ఆనేక సంస్కరణలు చేయబడినవనుట జగత్ప్రసిద్ధము. వివాహయమున్న అదివరలో పెంచబడినప్పుడును, విధవావివాహకాసము విషయమునను, సహగమనము మొదలగువాని నాపునప్పుడును పూర్వాచారపరాయణులు గగ్గోలుపెట్టిరి. మనలో నెంత కుళ్లున్నదని మనకు తెలిసినను దాని కప్పివేసి, ఆచారమునే మూఢముగా మతమని భావించునీతియందు మనము పడియుండుట తోచనీయము. ప్రపంచముంతయు నభివృద్ధిగాంచుచున్నది. హిందువులుమాత్రము తీరించుచున్నాడు. 30 సంవత్సరములలో హిందువులు నూటికి 6 వంతులు తగ్గిపోయిన స్వామీ శ్రద్ధానందుడు వ్రాసియుండెను. ఇట్లులే 4 శతాబ్దములు గడచినచో హిందువుడనువాడు ప్రపంచములో నుండడు. బాల్యవివాహములు చేయుట మహమ్మదీయులలో తక్కువ గనుక వారి జనసంఖ్య భారతదేశములో వృద్ధియైనదని నెహ్రూనివేదికానిర్ణయాలే తెలిపియుండిరి. మహమ్మదీయులలో ఘోషాపల్ల త్తులు మొదలగు వ్యాధులు తప్ప న్నమగుచున్నను ఆ మతమువారు మనకంటె త్వరగా యభివృద్ధియగుచున్నార. బాల్యవివాహములవలనను, రజస్వలయైన త్వరలోనే గర్వాధానములు చేయుటవలనను ధర్మాధికామ మోక్షములను సాధింపలేని వృద్ధులు తప్ప న్నమగుచున్నార. గావున బాల్యవివాహములనాపి జాతీని వీర్యవంతముగా చేయుదురు గాకయని శాస్త్రీగారిని, వారివంటి యితర పూర్వాచార పరాయణులను కోరుచున్నాను.

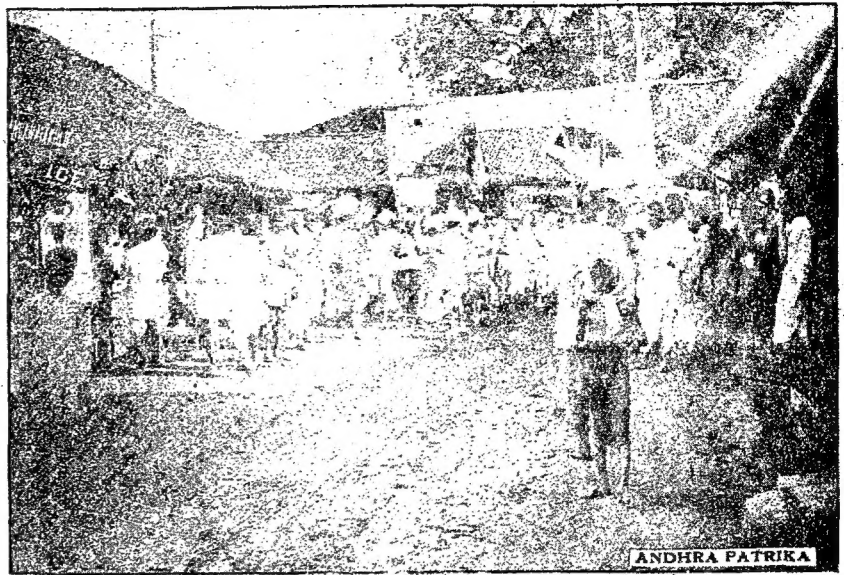
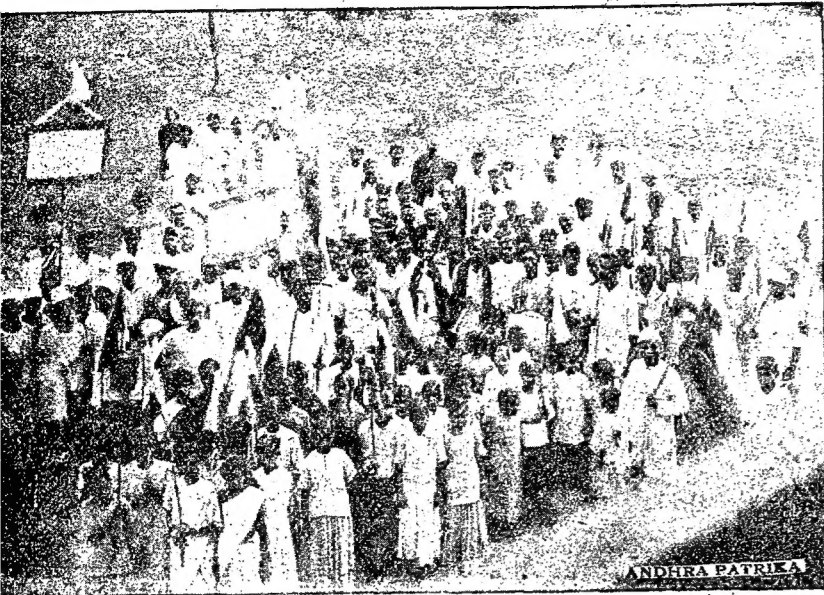
యమ్. కే. ఆచార్యగారు కాననభిలషి నోసంగిన యువవ్యాసముపై ఆంధ్ర పత్రికాసంపాదకీయ వ్యాఖ్య అసంగతాక్షేపణ మని శాస్త్రీగారు ఆక్షేపించుచున్నారు. పాశ్చాత్య దేశములయందు ప్రాధానికాహముల అనర్థములను భారత దేశమునకుగూడ అనర్థకరము కాగలవనియే గదా ఆచార్యుల వారి వాదము. గోరంతలు కొండంతలు చేసి, ఈ విల్లు వలన పెండ్లిండ్లుకు పూర్వమే బాలికలు కల్లులగుదురను ఆచార్యగారి వాదము కేవలము భ్రమప్రమాదములపై యాధారపడియున్నది. నూటికి 50 వంతులు బాలికలకు రజస్వలానంతరవివాహములు జరుగుచున్న దేశమునందు యిట్లు చెప్పుట సంఘమునంతయు నిందించుటయగును. సాధారణముగా బ్రాహ్మజేతరకుటుంబములందన్నిటి యందును యిట్టి విపరీతములు జరుగుచున్నవనుట శుద్ధ అబద్ధము. ఎచ్చట కుళ్లున్నను మనము నిరసించవలసినదే. కాని ఎచ్చటనో ఒకచోట్ల చెడుగున్నచో సంఘము నంతటిని ఆ చెడుగు ఆవరించియుండుననుట యసంగతము.

ఇందటితో నీ వ్యాసమును ముగించి, మరియొక సమయ మున నింక విపులముగా చర్చించును.

మోహిని తైలము
5 తుం॥ నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.
పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
అమృతాంజనండ్రిపో బొంబాయి-మదరాస్.

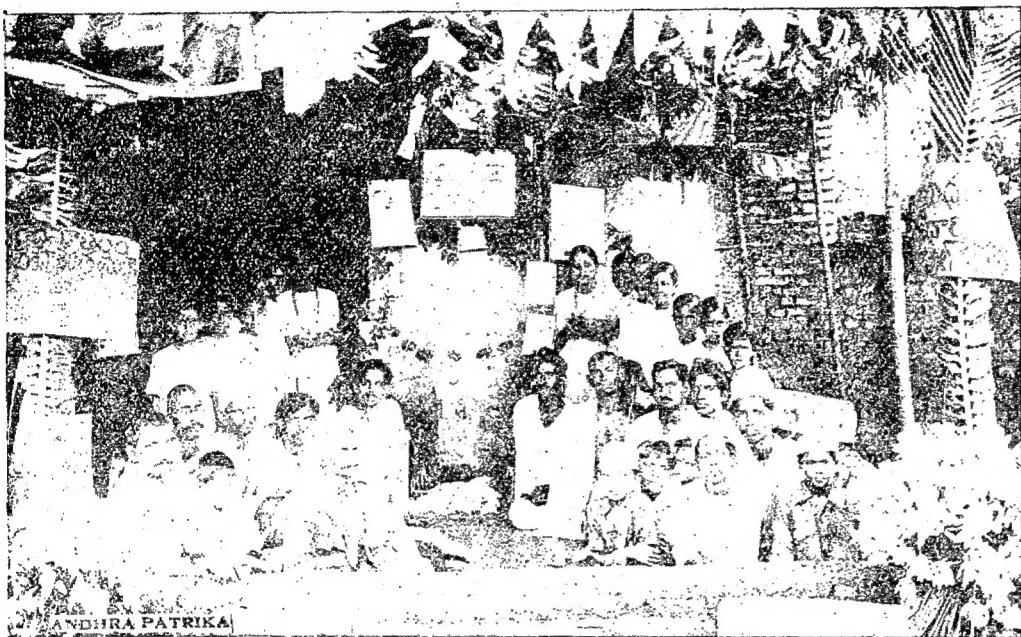

మహాత్మాగాంధీ వష్టిపూర్తి మహోత్సవము

రాజమండ్రి నేపనల్ స్కూలు, శ్రీసనాతనవిద్యాలయవిద్యార్థులు పాల్గొనిరి.

రాజమండ్రి నేపనల్ స్కూలు పంచమబాలురు-కోలాటము.

గాంధీ వష్టిపూర్తి:— ఏలూరునందు నిర్మింపబడిన గాంధీనవరాత్రిమందిరము

రాజవరం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

రాజవరం గ్రామములో గాంధీమహాత్ముని వష్టిపూర్తి యుత్సవము 2, 3 తేదీలు ప్రార్థనలతోడను, భజనలతోడను, ఉపన్యాసములతోడను, ఉరేగింపులతోడను జయప్రదముగా జరిగినది. గ్రామస్థులందరు సుత్సవమునందు పాల్గొనుట ఆనంద దాయకముగ విషయము. శ్రీయంత అయ్యగారి కుబ్బా రావుగారు శ్రమపడి దీనిసంతయు సమకూర్చిరి.

కందుకూరి రామభద్రరావు,
అధ్యక్షుడు, "చిత్తరంజన్" సమాజము.

ఎలమంచిలి

2-10-1929 సంవత్సరం తేదీని నరసాపురం తాలూకా ఎలమంచిలి గ్రామములో మహాత్మా గాంధీగారి వష్టిపూర్తి మహోత్సవమును జరిపిరి. మహాత్ముని విగ్రహమును స్వరాజ్య జండాలతోను బాజాలతోను ఉరేగించిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు 6 గంటలవరకు పాఠశాలలో సభజరిపిరి. ఈ సభలో ఇచ్చటనే తయారైన ఖద్దరువస్త్రములు అమ్ముబడినను మహాత్మా గాంధీగారి జీవితమునుగూర్చి ఉపన్యాసములు జరిగినవిదవ ఈక్రింది తీర్మానములు సభ్యులచే ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినవి.

1. ఈసభవారు మహాత్మా గాంధీగారికి భగవంతుడు దీర్ఘాయువును, ఆరోగ్యమును, విశ్వర్యమును ఇచ్చి రక్షించుగాక అని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

2. జయిలులో ఆహారనిరసన ప్రత్యేక పూనిన జతీంద్ర నాథదాసుగారి ఆకాలమరణమునకు ఈసభవారు మిక్కిలి చింతిల్లుచు భగవంతుడు వారి ఆత్మకు శాంతి గలుగజేయుగాక అని ప్రార్థించుచున్నారు. ఈ తీర్మానమును సభ్యులు లేచి నిలబడి రి నిమగ్నములు నిశ్శబ్దముగా భగవంతుని ప్రార్థించి ఆమోదించిరి.

తాల్లూరి గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరి.

వల్లభనేని వెంకట్రామయ్య చౌదరిగారు, బి. ఏ.

వీరు కృష్ణాజిల్లావాస్తవ్యులు. ఇంజనీరింగునందు ఉన్నత విద్యాభ్యాస మొనర్చుటకును బి. సి. యస్ పరీక్షకు చదువుటకు కొలంబోమీనుగా ఇంగ్లండునకు బోయిరి.

తె నా లి

(స్వకీర్తనలేఖి)

గాంధీమహాత్ముని వష్టిపూర్తి యుత్సవము

తెనాలిలో గాంధీ మహాత్ముని వష్టిపూర్తి యుత్సవము జయప్రదముగా జరపబడినది. గ్రామములో వుదయమున జాతీయ పతాకములతో వూరేసింపు జరపబడినది. జాతీయ విద్యాలయమునందు పతాకోత్సవము జరుపబడినది. కత్తి సాము వగైరా ప్రదర్శనములు గావింపబడినవి. మధ్యాహ్నము ఖద్దరు వాకింగు చేయబడినది. సాయంత్రము విహారసభ జయప్రదముగా జరుపబడినది.

డా॥ తాయి వెంకట శేషగిరిరావునాయుడుగారు ఏం.

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో నేదాంతోపాధ్యాయులు. వీరికి డాక్టరు అఫ్ డిలొండ్ డిగ్రీ నొసంగబడు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు సిండికేటువారు నిశ్చయించిరి. (ఈ ద.)

శ్రీ॥ జయతి సత్యనారాయణగారు

విశాఖపట్నంజిల్లా విద్యాసంఘాధ్యక్షులు. ఆంగ్లనెకేటు ఎన్నికలందు ప్రథమస్థానమున విజయము గాంచిరి. (ఈ ద.)

ఇరాకు హైకమిషనరు

(రూబరు)

లండన్, అక్టోబరు 7:— ఇరాకు హైకమిషనరుగ సర్ ప్రాంతికు హంఫ్రీసుగారు నియమింపబడిరి.

చోళవార్తలు

జతీంద్ర నాథ దాసుగారి

స్థావరకసభ

(బీమునర్హిను)

లండన్, అక్టో 5:—ఇంగ్లండులో యున్న భారతీయుల జను, జతీంద్రుని నిమిత్తము ఆయన జ్ఞాపకార్థము లండనులో స్థావరక-విహార సభను సత్పరి. సామ్రాజ్య ప్రతిభుటన సంఘా వ్యక్తులను బ్రెజ్జిమెంట్ గారు సకల ఆధ్వర్యమును విహించిరి.

జతీంద్రుని కొనియాడుచు ప్రభుత్వమువారు ఇండియా లో రాజకీయ బంధులను సరిగ్గ ఆదరించుట లేదని ఖండించుచు ఇట్టి నిరాధరణ వలననే జతీంద్రుడు ప్రాణముల నర్పించుట నచ్చేననియు అధ్యక్షుడు నుడివెను.

మీరట్లు లాహోరు బంధులను విడిచిపెట్టవలె ననిరి. అర్థిక బహిష్కరణము అమూల్యముగా రాజకీయ సాధన మనిరి. భారతీయులు అనలంబించిన విదేశీస్తు బహిష్కరణము అపుడే బ్రతుకును నష్టముగ పరిణమించుచున్నది. త్వరతోనే దాని ప్రభావము బ్రటిషువారికి తెలియుననిరి.

సకలత్వాలాగారు ముఖ్య తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఇండియాకును బ్రతుకును ఉన్న సంబంధము నంతను చర్చించిరి. రషియాపై తన యధికార ముండవలెనని బ్రతుకు అనుట కెంత యధికారమున్నదో ఇండియాలోగూడవారి యధికార ముండవలెననుట అంత న్యాయమైన దనిరి. ఇండియాలో బ్రటిషు సామ్రాజ్యాధికారమును నాశన మొనర్చుటకు జేయు ప్రయత్నములులేనిది ప్రస్తుతమునా దానిని నాశనముజేయు ప్రయత్నించుట వంటి దనిరి. పిదప దల్లాన్ హన్సరాజు మజుందారుగా జ్ఞపర్యవహించిన పిదప తీర్మానమును అందరను ఆమోదించిరి.

మగ్డోనాల్డు హూవరు చర్చలు

(రూటరు)

లండన్, అక్టోబరు 7:—వాషింగ్టను వార్త లిట్లు డెలువునున్నవి:—జీనీవారము సాయంకాలము రఫీదనునది మకాములో హూవరు మగ్డోనాల్డుగారు కొన్ని విషయములను చర్చించిన పిదప 7 తేదీని లండనునుండి అయిదుగురు ప్రభుత్వముల సభకు ఆహ్వానములను లండనునుండి బంపెదరట.

మేరీ రాకొమై మామగారగు హేర్వెస్టు ప్రభువు ద నిహాయెను.

బ్రెటును బొగ్గు

ఇటలీ కొనుట

(వైర్లెస్)

రుగ్బీ, అక్టోబరు 5:—మాడు సంవత్సరముల పాటు సంవత్సరము 1 కి 1000000 టన్నుల బొగ్గును ఇటలీ కొనుట కంగీకరించినది. మంచి ఎగుమతి ధరలకే కొనుట. దీనివలన బొగ్గు ఎగుమతిదారులు ఇటలీలో తమబొగ్గును విక్రయించుకొనుటకు మంచి యవకాశము లేర్పడును. 10 సంవత్సరముల పాటు జర్మనీ సరుకురూపముగ పరిహారము త్రము నీయవచ్చును. అపిదప రొక్కుమే ఇవ్వవలెను. ఒకవేళ డబ్బిచ్చుటకు వీలులేకున్నచే మరల సరుకు రూపముగ ఇచ్చుట కనుమతిని జూపెదరట. బొగ్గు సుత్పత్తిచేయు యూరపు దేశములు, బ్రెటును ఇదే సమయముగ తమబొగ్గును విక్రయించుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. ఈ విషయమై పని చేయు గంటలు, వేతనములను గూర్చి అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను జేసికొనుట ముఖ్యము. ఈవిషయమై అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను తయారుచేయుటకు జనీవాలో సభ నేర్పాటు జేసితిమి. ఒకవేళ పనిచేయు గంటల విషయమై ఒడంబడిక కుదురుట చురుకనే గావచ్చును. వేతనముల విషయమై కుదురుట కష్టము. పనిచేయు గంటల విషయమై ఒడంబడిక కుదురునో కొంతవరకు బ్రెటిషు బొగ్గుసమస్య పరిష్కార మైనదన్నమాట.

యూరపు త్వరగా వర్తకములో యభివృద్ధి గాంచవలెనన్న ఎక్కువ వ్యాపార స్వాతంత్ర్య ముండవలెను. కాన సుంకముల విషయమై ప్రత్యక్షముగ కృషిసల్పులు మంచిది. ఒకరితోఒకరు ఒడంబడికను జేసికొని కొన్ని సంవత్సరములవరకు పన్నులను ఎక్కువజేయరాదని కూడబలుకొన వలెను. న్యవసాయ పు పనిముట్లపై సుంకములను హెచ్చుచేయుటకుండు చూడవలెను. యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ ప్రతిభూలముగ ప్రవర్తించుటచే ప్రధానామాత్యుడు పూనుకొన్న ఆమెరికా పయనపు సంకల్పము పాడగునని వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు చెలిపెను.

జుగోస్లావియా రాజ్యము

[వైర్లెస్]

రుగ్బీ, అక్టో 5:—సర్వలు, క్రోటులు, స్లావెస్సుల రాజ్యమును జుగోస్లావియా రాజ్యముగ మార్చుటకు డెబ్రేక్షలో మంత్రులు తీర్మానించిరి.

అయిదవ తేదీతో ఇంగ్లండులో వేసివికాలపు త్రెము అంత్యమై గ్రేన్విచ్ త్రెము ప్రారంభమైనది. ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలనుండి త్రెము ప్రారంభమగును.

సార్వభౌముని కేవలసాదరి ఆరోగ్యము స్వస్థత గాంచుచున్నది. లండను నివాసమున కేగెను. ప్రయాణపు అలసట కలుగ లేదట.

మిస్. జి. ఎ. శారదాగారు బి. ఎ., ఎల్. టి చిత్తూరుజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యురాలుగ నియమింపబడిరి. (పి. ఎ. ఎ.)

నాగరి ప్రచారిణీ సభ

కాశీ భారతకళా పరిషత్తువారు లక్ష రూపాయలు వెలగల చిత్రకళావాఙ్మయము నొసంగుట

కాశీ నగరమునందున్న నాగరిప్రచారిణీ సభ వారు 25000 రూపాయలు న్యయపరచి ఒకగొప్పభవనమును కట్టించిరి. ఆనగరమునందేయన్న కళాపరిషత్తువారు లక్షరూపాయల వెలగల పలువిధములగు చిత్రపులు విక్రహములు చారిత్రిక సారస్వతి సంబంధ విషయములు మున్నగువాని పన్నిటిని నాగరిప్రచారిణీసభవారికి వశపరచిరి. అనూతనభవనమున రెండవ అంతస్తునంతను ఈ చిత్రకళా వాఙ్మయమును ప్రచారిణీసభవారినిగిరి. అవియన్నియు నచటనచుర్చబడిన చిత్రకళయం దభిమానము గలవారందరును ప్రచారిణీసభ సభ్యులైనను కాకున్న నుగూడ చిత్రకళలకును చరిత్రలకును సంబంధించిన పరికరముల నీసభ కొసంగవలెనని సభవారు కోరుచున్నారు. అటుల నిచ్చువారెవరైన వరతుల నేర్పరుపగోరినచో అందులకు సభవారు సమ్మతించి ఆప్రకారమే జరిపెదరు. చిత్రకళలు వాఙ్మయము భూగర్భపరిశోధనలు మున్నగువానియం దాసక్తిగలవారందరు తోడ్పడవలెనని సభవారు కోరుచున్నారు. నేను ఆ భవన మును ఈమూలజయమునకు ఒక గబడిన ఆతిథిశాలమగు నాహాలునగూడ నేను స్వయముగా చూచితిని. కళాపరిషత్తువారిచ్చిన పరికరములన్నియు నప్పటికే ఆ హాలులో నమర్చబడియున్న విగానవానినిగూడ చూచితిని. పిమ్మటనే యావిజ్ఞప్తి నా కందినది. కాన చిత్రకళలు మున్నగు కళాభిమానులందరును ఉదారభావముతో తోడ్పడగోరెదను. (మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా. 3-10-29).

ఫౌ పి త ము 1893

నీమకమలములు

మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి

నాయమైన ధర

వికంసి చబిల్ దాన్ అందు నన్య

రత్నాలు, బంగారు, వెండిగలు వర్తకులు

112, 113 చైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

భోపాలు సంస్థానాధిపతిగ

ప్రశంసించుట

విమర్శకులకు మహాత్ముడొనగిన శత్రుత్వరము

భోపాలు సంస్థానాధిపతి యొట్టి ప్రశంసకు అర్హుడని నాకు తోచినదో అట్టి ప్రశంసయే నేను జాగ్రత్తగా చేసియుండినను పలువురు సన్నండులకు నెవపెట్టెనాగిరి. నేనటుల ప్రశంసింపకున్నచో సత్యమును మరుగుపరచినవాడగుగూడ నగుదును. నేను వారి ఆతిథ్యమును గ్రహించితిని. వారి నివాసగృహము రాజధాని మనబడుచున్నను అది సత్యమైనపేరు గాదు. ఆగృహ మొక సామాన్యగృహము నిలయుచునలెనే మిక్కిలి నిరాడంబరు ముగా నున్నది. అట్టిచో ఆవిషయమును వివరింపవలసిన సంవర్ష మేర్పడినపుడు గూడ దానిని వివరింపకున్నచో నేనెటుల సత్యవాది నగుదును? సర్వవిషయములందును వారు శ్రేష్ఠులై యని నేను ప్రశంసించియుండలేదు. భోపాలుసంస్థానపరిపాలనమును గూర్చి నా కేమియును తెలియదు గాన దానిని గూర్చి నే నెట్టి యభిప్రాయము నొసంగజాలను. నేను దానిని తెలిసి కొన గోరిననుగూడ నాకు తీరికలేదు. ఇండియను స్టేట్సు కాన్ఫరెన్సువారు భోపాలు సంస్థానముగూర్చి వ్రాసినప్రకటన నొకరు నాకు పంపిరి. దానిని నేను సంస్థానమువారికి పంపి వారి సమాధానమును తెలిసికొనకుండ దానిని నేను ప్రకటించుట న్యాయముగాదు. దానిమీద వాధారపడి నేనెట్టి అభిప్రాయము నియ్యజాలను. నేను అర్హుమగునంతవరకే వారిని ప్రశంసించి యుండుటవలనను మనదేశమునందలి సంస్థానములందు మొత్తము మీద నాకు నమ్మకము కలదని ప్రకటించి యున్నందునను నే నా ప్రకటనను సంస్థానాధిపతికి పంపగలుగుదును. దానిని సంస్థానాధిపతి స్వయముగా చదువుననియును సానుభూతితో దానినిగూర్చి పనిచేయు నినియును సంపూర్ణముగా నమ్మచున్నాను. (మో. కా. గాంధీ ఎంగు యిండియా. 3-10-29)

బిడ్డలకు గాంధీమహాత్మునిసం దేశము

17-9-29 వ తేదీని ఆగ్రానుండి మహాత్ముని బొంబాయి లోని బిడ్డలకు సందేశము సంపుట.

భారతదేశమునందు గల కొల్లకొలది బిడ్డలసంఖ్యతో పోల్చినచో తమసంఖ్య మహాసముద్రమునం దొక జలబిందువు వలె అత్యల్పమని బొంబాయిలో నివసించుచున్నట్టియు, అచట విద్య నభ్యసించుచున్నట్టియు బిడ్డ లందరును ముఖ్యముగా తెలిసికొనవలెను. భారతదేశమునందు గల కొల్లకొలది బిడ్డలలో మిక్కిలి హెచ్చుచుంది సజీవములగు అసిపంజరములతో తుట్టులుగానే యున్నారనిగూడ వీరు తెలిసికొనవలెను. భారతదేశమునందు గల బిడ్డలందరును తమకు సోదరిసోదరులే యని బొంబాయిలోనిబిడ్డలు భావించుచున్నయెడల వారి కెట్టి నేపము చేయగోరుచున్నార. అని మహాత్ముడు సందేశము నంపెను. (ఇండియను డెయిలీమెయిలు. 8-9-29)

గజవిల్లి రామచంద్రరావుగారు ఆంధ్ర సిండికేటు

సభ్యత్వము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సెకేటుసభకు నన్నొక సభ్యునిగా నెన్నుకొని, నాకు ఓట్ల నొసంగినవారికెల్ల నా హృదయ పూర్వకమండనము లర్పించుచున్నాను.

* * *

“ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సెకేటునుండి సిండికేటు సభకు నలుగురు సభ్యులను ఎన్నుకొనవలసియున్నది. ఆ నాలుగు స్థానములలో నొకదానికి నేను అభ్యర్థిగానుంటిని.” అని మీ పత్రికలో ప్రకటింపగోరుచున్నాను.

గజవిల్లి రామచంద్రరావు, యం. పి.

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

రయితులలో వ్యవసాయ పశువైద్య సహకార విద్యావ్యాపకము

జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారు

ప్ర:-రయితులలో వ్యవసాయ, పశువైద్య సహకార విద్యావ్యాపకము విషయమున ప్రభుత్వమువారలించుచున్న పద్ధతి యెప్పుడు కడపటిసారి పరిశీలంపబడెను?

(బి) ఈకాఖిలకు సంబంధించిన పని ఎక్కువ చురుకుగా జరుపబడుట కేమి ప్రయత్నములు గావించబడెను?

(సి) ఈమూడు కాఖిలకు అన్యోన్యసంబంధము గలుపుటకు యేమిప్రయత్నము జరిగెను?

(డి) ఈకాఖిలలో ప్రచారము గావించబడుట కట్టి సాధన సామగ్రియెన్నది?

జ:- (ఎ) ప్రజలలో వ్యవసాయ, పశువైద్య సహకార విద్యావ్యాపకము విషయమున ప్రభుత్వమువారలించుచున్న పద్ధతి గత సంవత్సరము పరిశీలంపబడెను. మొదటి రెండును వ్యవసాయ, పశువైద్యకాఖిల పునర్నిర్మాణము సందర్భమునను, మూడవది బొస్సెండుకమిటీ రిపోర్టు సందర్భమునను, పరిశీలంపబడెను.

(బి) వ్యవసాయ కాఖిలలో, ప్రతిజిల్లా కొక అసిస్టెంటు డైరెక్టరు నియమింపబడుటకును, ప్రదర్శనమునకు సంబంధించు పనియంతయు నీతని కొప్పగింపబడుటకును, డైరెక్టరు గావించిన నూచనను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. మరియు, ప్రదర్శనమునకు సంబంధించు పనివంతయు నడపుటకును, కరపత్రములను ప్రకటించుటకును, హెడ్ క్వార్టర్స్ డిస్ట్రిబ్యూటరు పదవియొక్కటి గూడ నిర్మింపబడెను.

పశువైద్యకాఖిలలో, జిల్లా యువోగ్రులు ప్రదర్శనమునకు సంబంధించిన పని కెక్కువకాలము వినియోగింపగలుగుటకుగాను మరి యొక సర్కిలులు తెరవబడెను.

సహకారకాఖిలలో, జిల్లా ఫెడరేషనులకును, రాష్ట్రీయ సహకార యూనియనులకును, తంజావూరు హుద్దు ఇన్ స్టిట్యూటుకును, ప్రభుత్వమువారు ధారాళముగ ద్రవ్యసహాయ మొనర్చిరి. రాష్ట్రీయ సహకార యూనియను, ఆంధ్ర సహకార సమైక్యతము, యీ రెండును సహకార పత్రికలను ప్రచురించుచున్నవి. జిల్లా ఫెడరేషనులు, హుద్దుఇన్ స్టిట్యూటు, రాష్ట్రీయ సహకారసంఘము యివియన్నియు, పంచాయితీదారులకును, గ్రామసంఘముల యువోగ్రులకును, కిత్తూతరగతులను నడుపుచున్నవి.

(2) సహకార, వ్యవసాయ, పశువైద్య, కాఖిలయొక్క జిల్లా యువోగ్రులు తమతమ పనులకు అన్యోన్యసంబంధమును గలుపుటకు అప్పుడప్పుడు సమావేశమునందుండవలెనని బొస్సెండుకమిటీ వారు గావించిన సిఫార్సుకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. సంతలు, ప్రదర్శనములు, ఆరోగ్యవారములు, సహకారసభలు, జరుగుచున్నయెడల ఈ మూడుకాఖిల యువోగ్రులను సమావేశమగుచు, తమ తమ యభిప్రాయములను చెప్పించుకొనుచు, ఒండొరుల సలహాలను గ్రహించుచుందురు.

సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రారు క్రింద పని చేయుట కొక వ్యవసాయ డిస్ట్రిబ్యూటరు నియమించు నూచన ప్రభుత్వము వారిచే విచారించబడుచున్నది. కొయంబత్తూరు జిల్లాలో అవనాకి తాలూకాలో విత్తనముల సంఘముల పనిని నడుపుట కొక వ్యవసాయ డెమాన్ స్ట్రీటరు పంపబడుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. ఈ మూడు కాఖిలయొక్క అధికారులు గూడ వ్యవసాయ రాయలుకమిషను సిఫార్సులను కొనసాగించుటకు నియమింపబడిన అడ్వైజరీ కమిటీయందు సభ్యులుగా నున్నారు. కాబట్టి యీమూడు కాఖిలకును అన్యోన్యసంబంధ మేర్పడుటకు వీలగును. ఇంతేగాక, యీ విషయములన్నియు గూడ నొకే మంత్రియధికారము క్రిందను, సెక్రెటేరియటులో నొకే కాఖియందును, చూడబడును.

(డి) వ్యవసాయ డెమాన్ స్ట్రీటరులే గాక, వ్యవసాయ ప్రచారము కొరకు ప్రదర్శన బండ్ల యేర్పాటు చేయబడినవి. వీనిలో, నూతన పనిముట్లు, నూతన వ్యవసాయ పద్ధతులు ప్రదర్శింపబడును.

పశువైద్యకాఖిలలో, పతాలజీ ప్రాఫెసరు, పశువుల అంటువ్యాధులు ప్రజలకు బోధపడునట్లుగా లాంతరుబొమ్మల సహాయమున నొక్కచిన్న కథను తయారుచేసియున్నారు. గ్రామ ప్రాంతములలో ప్రచారము కొరకు ఒక మోటారుబండి నుపయోగించు నూచన ప్రభుత్వమువారిచే విచారించబడుచున్నది.

సహకారకాఖి విషయమున యూనియనులు, ఫెడరేషనులు. (బి) క్లాజా జబాబులో చెప్పబడిన మూడు ప్రచారక సంఘములు, యివియన్నియును ముఖ్య ప్రచారసాధనముల యియున్నవి.

శ్రీ లక్ష్మీజ్యోతిషులరీ కంపెని, బెజవాడ - ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పి కాదు.

మానము లేదు.

మాప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్నములు, పచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్లగొలుసులు, బంగారు వెండిగొలుసులు, మరచెంబులు, వల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగా నుండును.

సవరనుబంగారునకు, ఛాదివెండికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితనమునకు గ్యారంటీ.

116

నచ్చనివస్తువులను తిరిగితిసికొందుము. సంపూర్ణతృప్తినిచ్చుటయే మా వృద్దేశ్యము. బంగారువెండివస్తువులమీద ఎగ్రేవేంజ్ నగిషిపనులు చేయించి యివ్వబడును.

ప్రాప్తైటరు:- ఎర్నే ని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

పశ్యములేదు
పిచికారీ
పని లేదు

మలయచందనము

రహస్యము
గా నేవింప
వచ్చును

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేక యోగ్యతాపత్రికలు పొందినది. వెల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం బొమ్మ 8-0-0 రెండును ఖర్చులతో 5-12-0

సుధాసారము, నవాయికి రాజౌషధము. సీసా 4-0-0
మా క్రొత్త అడను | గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ అక్టోబరు 7-వ తేది సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అక్టోబరులో గరిష్ఠము గరిష్ఠము గరిష్ఠము	అక్టోబరులో గరిష్ఠము గరిష్ఠము గరిష్ఠము	అక్టోబరులో గరిష్ఠము గరిష్ఠము గరిష్ఠము	అక్టోబరులో గరిష్ఠము గరిష్ఠము గరిష్ఠము	అక్టోబరులో గరిష్ఠము గరిష్ఠము గరిష్ఠము
గోపాల్ పూర్	81	77	...	8.2	+ 7.1
వికాఖపట్టణము	86	77	...	6.1	+ 5.8
కాకినాడ	86	75	...	5.0	+ 4.1
మచిలీపట్టణము	87	77	...	4.5	+ 3.5
కర్నూలు	89	71	...	2.9	+ 1.9
బళ్లారి	84	73	...	2.6	+ 1.4
అనంతపుర్	...	...	...	1.8	+ 0.2
కడప	87	75	+	1.7	+ 0.5
నెల్లూరు	89	80	...	1.8	+ 0.7
మద్రాసు	91	78	+	0.4	- 1.8
కడపూరు	93	77	...	2.3	+ 1.4
నెల్లూరు	89	75	0.1	2.4	+ 0.9
నెలము	89	73	...	2.2	+ 0.5
కొయంబత్తూరు	85	73	...	0.2	- 0.8
తిరుచనూపల్లి	91	73	0.1	5.7	+ 4.2
నాగపట్టణము	90	77	...	0.9	+ 0.1
ఘడ్చిర	96	74	...	1.0	- 0.6
పాంబక్	86	78	...	1.3	+ 0.8
పాలంకోట	...	...	0.2	0.7	- 0.3
తిరువేండ్రము	83	78	3.3	5.7	+ 4.3
కొచ్చిన్	86	74	0.4	4.1	+ 2.1
కాలికట్టు	87	74	0.4	4.6	+ 2.5
మంగళూరు	84	75	0.5	10.5	+ 9.1
బెంగళూరు	80	65	+	2.6	+ 0.6
మెర్కార	69	61	0.3	3.1	+ 1.0
కొడైకనాల్	65	51	...	1.9	- 0.3
మామూర్	69	55	...	0.5	- 0.5

సర్కారులు:- గోపాలపురంలో 8, ఇతరచోట్ల 2 మొదలు 5 డిగ్రీలు పగటి వేడిమి తక్కువ.

డక్టర్:- కడపలో చినుకులు పడినవి. మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. పగటివేడిమి 8 మొదలు 7 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటక:- ఈ ప్రాంతములలో బడెను. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పి. ఆర్. చిదంబర అయ్యర్,
సహాయవాతావరణప్రజ్ఞాకు.

అడ్డర్న మెంటు తీర్మానము నెగ్గుట

కల్లుదుకాణము తొలగించుటకు

నేడుమధ్యాహ్నము మదరాసు శాసనసభలో సభ్యులూర్తిగారు ప్రతిపాదించిన అడ్డర్న మెంటు తీర్మానము 36 గడు అనుకూలురు 30 మంది ప్రతి మా లు ర తో హ ర్ష ధ్వ సు లు చెలరేగుచుండ ఆమోదించబడెను. తిరువళ్ళిక్కేయిందు వెంకటరంగప్పిల్ వీధిలో కల్లుదుకాణము తీసివేయవలెనని సత్తముర్తిగారి తీర్మానము కొరచున్నది. నామినేటెడు సభ్యులలో రాంజీరావుగారు మరికొందరు తీర్మానమునను అనుకూలముగ ఓటుజేసిరి.

మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

చిలుమూరు, పమిడికొండలపాలెం, ఏర్పూరు, వెంట్రు ప్రగడ, చౌడేపల్లి, ఇరగవరం, కైకలూరు, కొంపకవర్ల, తంగేటిగుంట, దొండపాడు, వసంతవాడ, కొడికొండ, కొణకంచి, పోతునూరు, బుచ్చెమ్మ అగ్రహారం (ఆంధ్రప్రదేశ్ గోపాలకృష్ణ భౌండాగారము వారు) హీరచండలం, చుండూరు, చెల్లూరు వగైరా గ్రామముల యందు గాంధీ మహాత్ముని పవిత్ర పూర్ణోత్సవములు వైభవముగా జరిగినట్లు మాకు లేఖలు వచ్చినవి.

మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులవల్ల గలుగు నరముల దుర్బలత్వము

గత 3 వత్సరముల నుండి 1, 2 రోజులు వరుసగా శరీరము అమిత ఉష్ణముగా నుండెడిది. అట్లా ఉండి మూత్రవ్యాధితోపాటు నరములు లాక్కుపోవడము సంభవించినది. అదృష్టవశాత్తు ఈవత్సరం పండిత స్వామి శ్రీసవానయ్యంగారివారి చికిలో నుంటిని. 3 వారములలో యథాప్రకారము బలము, శక్తి వచ్చినవి.

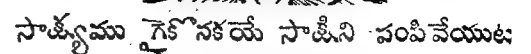
(సం.) సి. రత్నం బి. ఏ., బి. ఇ.

శ్రీభగవద్గీత

శ్రీశైలంకొండ రామారాయకృత భాష్యగ్రంథ ప్రకాశ వ్యాఖ్యానిలసిత శాంకరభాష్యము గలది.

(సంస్కృతము) అత్యుత్కృష్టమయిన గ్రంథము.
ప్రథమపట్టము (1-6 అధ్యాయములు) రు 2-0-0
ద్వితీయపట్టము (7-12 అధ్యాయములు) రు 2-0-0
తృతీయపట్టము అచ్చుగుచ్చున్నది.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,
7, తిరువళ్ళిపేటి, మద్రాసు.

(၂) (ခ)

బావాలాల్ గారి సీమక మలములు

216, చైనాబజారు, మదరాసు. 1

చెన్నపురి శాసనసభ

మలబారు టెనెన్సీ బిల్లుపై చర్చ

“కవులు తిరిగి వ్రాయుటకు ఫీజు”

చెన్నపురి, ఆక్టోబరు 7:—చెన్నపురి శాసనసభ ఈయన దయము 11 గంటలకు తిరిగిసమావేశమైనపుడు, ప్రశ్నోత్తరముల యనంతరము, మలబారు టెనెన్సీ బిల్లునందు 16, 17 క్లాజుల పై చర్చజరిగెను.

మామూలువరుంట్టాదారు తిరిగి కవులు పొందుటకు గల హక్కులను అతనందుకు చెల్లింపవలసిన ఫీజునుగురించియు, 16వ క్లాజునం దుచూరింపబడెను. కవులు ముగిసినపిదప, సదరు భూమిని తనకే యొసగవలసినదని భూమియజమానును గోరుటకు, జిరాయితీ, ఎరుంపట్టాదారునకు హక్కుగలదు. అప్పుడు 12 వత్సరములవరకు భూస్వామి, సదరు నరుంపట్టాదారునకు కవులున కొసగి తీరవలెను. కాని అటులు కవులు తిరిగి వ్రాసి ఇచ్చుటకు కొంత ఫీజును పుచ్చుకొనుట కధికారము గలదు. సదరు ఫీజు (1) సాంవత్సరిక శిస్తునకును, (2) అంతకు పూర్వము కవులుక్రింద చెల్లించు మొత్తమును ప్రభుత్వమువారి శిస్తునుకలసిన మొత్తమునకునుగల భేదమునకు మూడు రెట్లుండవలెను. అని ఈ క్లాజునగలదు.

కె. మాధవన్ నాయరుగారిక్లాజునకు సవరణ సుపపాదించుచు, మూడురెట్లు అనుపదములకుబదులు ఒకటిన్నర రెట్లు అని సవరింపవలెనని గోరుచు, మూడురెట్లును చెల్లించుట రైతులకు చాలకష్టసాధ్యమని నుడివెరి.

గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు సవరణను బలపరచిరి. ఉప్పి సాహెబు, శంకరన్ ఉన్నిగార్లు సవరణల నెదుర్చుచు, ఈ చట్టమువలన భూస్వాములు చాలహక్కుల గోల్పోవుచున్నారనియు, అందుచే వారికి తగిన ప్రతిఫలముండవలెననియు నుడివెరి.

కె. రమణ్య సభ్యుడు సవరణ నెదుర్చుచు, మూడురెట్లును సిద్ధాంతమునకు జమ్మీలు అంగీకరింపలేదనియు వారింకను హెచ్చుగ గోరగా, ర ఘనయ్య కమిటీవారన్ని పక్షములవారికిని రాజీగా నీ సిద్ధాంతము సేర్పరచిరనియు దానినిపుడు మార్పుటకు వీలులేదనియు నుడివెరి.

సవరణను వోటునకుబెట్టగా వీగిపోయెను. మూడురెట్లునుటకు బదులు 2 1/2 రెట్లు అని సదరు క్లాజులో సవరింపవలసినదని మాధవన్ నాయరుగారు సవరణ సుపపాదించగా నదిగూడ వీగిపోయెను. 17 గురు అనుకూలముగను 48 గురు ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నొసగిరి.

16 వ క్లాజు సవరింపబడినదిని అంగీకరింపబడెను.

కవులును తిరిగి వ్రాయించుకొనుటకు కాణందారులకుగల హక్కులను వారందుకు చెల్లింపవలసిన ఫీజును 17 వ క్లాజునందు వివరింపబడెను. కాణందారు కవులును తిరిగి వ్రాసి ఇచ్చుని కొరవపుడు భూస్వామి 12 వత్సరములవరకు కవులు వ్రాసి ఇవ్వవలెననియు, కాని కాణందారుందుకు కొంతఫీజును చెల్లింపవలెననియు, సదరు ఫీజు, 1 కాణం భూమి అంతటి పై నను కాణందారు చెల్లింపవలసిన శిస్తు 2 కాణార్థము పై సాలీనావడ్డీ తి జెనుకటి కాణము క్రింద చెల్లింపబడు సాలీనా మిచ్చి వారముల మొత్తమును, సాలీనా కవులు శిస్తునుండి తీసివేయగా మిగిలిన మొత్తమునకు 2 1/2 రెట్లుండవలెనని, ఈ క్లాజునందు నిర్ణయింప బడెను.

కె. మాధవన్ నాయరుగారు, పైక్లాజులో 2 1/2 అనుటకు బదులు 1 1/2 అని సవరింపవలెనని సవరణ సుపపాదించుచు, కాణందారులు పేదవారనియు వారు పెద్ద మొత్తములఫీజు చెల్లింపకొనజాలరనియు, ఇంత హెచ్చుగా “రిన్యూయిలు ఫీజును” నిర్ణయించిన యెడల దానివలన ఎక్కువమంది కాణముదారులు లాభము నందజాలరనియు నుడివెరి. జమ్మీలు గూడ చాలమంది, అసలు “రిన్యూయిలు ఫీజు” అక్కర లేదని రాఘవయ్య కమిటీవారి యెదుట సాక్ష్య మొసగిరని వీరుగూరించిరి.

జె. ఎ. సల్మానాగారు సవరణను బలపరచుచు, జమ్మీలు రాజభక్తి పరులని భావించి వారి హక్కులను కాపాడుట కొరకుగాను, ప్రభుత్వమువారు, అసంఖ్యాకులగు రైతులను దుస్థితి పాలు చేయరాదని నుడివెరి.

శంకరన్ ఉన్నిగారు సవరణ నెదుర్చుచు, ఈ చట్టమువలన భూస్వాముల ఆస్తి చాలవరకు, లాగుకొనబడు ననియు, అందుకు వీమాశ్రమును ప్రతిఫలమును లేదనియు, తగినంత ప్రతిఫలము నొసగక పోవుట చాల అన్యాయమనియు నుడివెరి.

సదవా రంతుల ఫలహారములకు లేవెరి.

నేనుగారు మృత్యువునకు

చేరువగుట

ఇన్ జక్షను నిరాకరించెను

దృష్టిపోయి, గుండెనొప్పి హెచ్చుట

బారిసారు, ఆక్టోబరు 6:—సతీంద్రనాధునేనుగారి స్థితి యింకను హీనస్థితికి వచ్చెను. ఒంట్లో నొప్పులధికమయినవి. గుండెలోమంటయు, నొప్పియు బాధయు అధికమయ్యెను. నిద్రలేదు. దగ్గు కళ్ళనొప్పలు అట్లేయున్నవి.

జెయిలు నూపర్నెంటు మేజరు మాక్స్విన్ గారు నేనుగారి ఆరోగ్యముగూర్చి నిన్న ఉదయము ప్రకటించిన దానిలో వారి మూత్రములో అసిటిక్ ఆమ్ల చెడుపదార్థము జాస్టిగవన్నది. యేతుడుముందైనను మరణమునకు కారణముకాగలదని, చెలిపిరి.

ఇతర బాధలతో బాటు గుండెలో బరువు నృప్తిచూడవలయు నంభవించినవి. ఇన్ జక్షను జేయుటకు నేనుగారు నిరాకరించిరి.

సతీనునేను అభినందనచినము

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 6:—నుబాసు చంద్రబోసుగారి కోల్డ్ ప్రకారము నేను సతీను నేను గారి అభినందన చినముగ వంగర ప్రాంతమును విడిచివెను. నేను కలకత్తా నగరములో చాల సభలు జరిగెను. శ్రద్ధానంద పాఠ్యులో జరిగిన సభయందు అధ్యక్షత వహించి నుబాసు చంద్రబోసుగారు తమ ఉపన్యాసమునందు యిట్లు చెలిపిరి. ప్రజలందరు ఐకమత్యముతోనుండి దేశమందంతటను ఒకేరీతి అందోళన జరిపినచో సతీను నేనుని ఆరెస్టు జేయుట గొప్ప తప్పిదమని ప్రభుత్వము వారు గుర్తింప గల్గుదురు. సతీంద్ర నేనునంటి వీరుని నాయకుని ఆరెస్టున బట్టి మనమంత అసహాయస్థితియు గున్నామో తెలియగలదు. అయినను నేనుగారి త్యాగము నిష్ఫలములు గానేరవని నానమ్మకము. ముందు జన్మములకి కి గుణపాతములు కాగలవు”

(ప్రీ. ప్రె.)

చర్తమును ధ్వంసముచేయు గజి మొదలగు

చర్తవ్యాధులు

అమూల్య ఓషధ సారముచే నయమొనర్పబడును.

చర్తముమీద మొటిమలు, యగ్జిహ, అత్యుష్ణమువల్ల బయలుదేరు కురుపులు, తామర మొదలైనవాటిని జగత్ ప్రఖ్యాతిగాంచిన జాంబక్ నుపయోగించి పోగొట్టుకొనుడు.

జాంబక్ మంటను బాధను మాన్పి విషపదార్థమును తొలగించును.

జాంబక్ కురుపుల మాన్పుటయందు అసాధారణ ప్రజ్ఞకలిగి యుండుటకు దానిలో చేర్చబడిన అమూల్య ఓషధు సారములే కారణము అట్టి సారములు చర్మరంధ్రములద్వారా లోనికింకురు. జాంబక్ వ్యాధిములస్తానమున కేరి, అచ్చట చేరియున్న విషపదార్థముల వెడల గొట్టించి క్రొత్త చర్మము చేకూరునట్లొనర్చును. చర్మ రంధ్రములను పూడ్చివేయు యితర ఆయింటుమెంటు లెవ్వియు జాంబక్ నకు, సరిపోలవు.

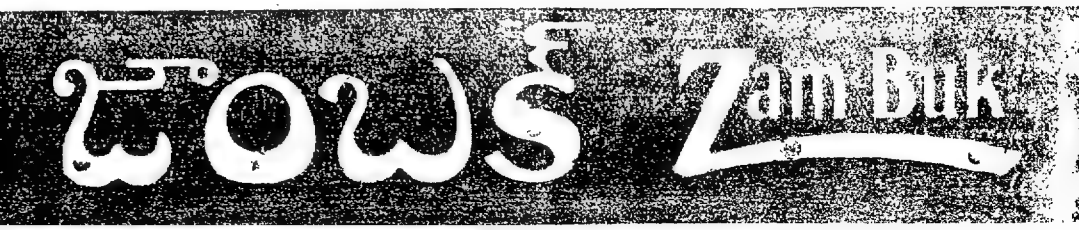
ఎల్లప్పుడు జాంబక్ ను చేకావలిగా నుంచుకొనుము. సరుకులకు కాల్పులు, పురుగు కాట్లవల్ల గలుగు గాయములకు, విషపుండ్లకు, గజి, తీట మొదలైనవాటికి, నుపయోగించిన వెంటనే మాన్యగలదు.

జంతు క్రొవ్వ రహిత మైనది.

మందులంగళ్లన్నిటియందును దొరుకును. ధర 1 కి రు 1/- పెద్దది రు 2/4.

పజెంట్లు:—మెసర్స్ దాదా అందు కో,

చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.

స్వతంత్రలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

హరికథాకాలక్షేపము

రాజమహేంద్రవరం కాపురములన్ను బ్రహ్మశ్రీ ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారి శిష్యులు యం. టి. రావుభాగవతార్థగారు "శ్రీహంకీర్తనము" అను కాలక్షేపమును వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలలో జరిపిరి. నెల్లూరు ప్రముఖులు ఆనందించి 116 (నూట పదహారు) రూపాయలు బహుమతి నొసంగిరి. ప్రైవేటు మూలపేట బాలికా పాఠశాలలో "పార్వతీ పరిణయ కాలక్షేపము"ను సభారంజకముగా గతనెల 29 తేదీని జరిపిరి.

గుంటూరు

(ఒక విలేఖరి)

డాక్టరు ఆనిబిసెంటు అమ్మగారి 83 వ జన్మదినోత్సవము

దివ్యజ్ఞాన సమాజ అగ్రగణ్యులగు డాక్టరు ఆనిబిసెంటు అమ్మగారి జన్మదినోత్సవము గుంటూరు శ్రీ కృష్ణ దివ్యజ్ఞాన సమాజ మందిరమున అక్టోబరు 1 వ తేదీన జరుపబడెను. సోదరి తిలకమ్మ వి. టి. లక్ష్మీఅమ్మ బి. ఎ. ఎల్. టి. గారు అగ్రాసమమున వైకొనిరి. డాక్టరు బిసెంటుఅమ్మగారి జీవితాచర్యముల గూర్చి పలువురు సభ్యులు మాటలాడిరి. ఇట్టి జన్మదినోత్సవము లామెకు ఆశీర్వాదమును జరుప దైవమును ప్రార్థించుచు ఫలహారములతో సభ ముగిసెను.

ఆలమూరు

గాలివాన

84 తేదీలలో ఆలమూరుప్రాంతమున గాలివానపట్టినది. వర్షము విశేషముగ కలియలేదుగాని 4 వ తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు గాలిచుక్కమై యిండ్లకప్పులు గోడలు చెల్లు మాలినవి. ఊళ్లన్నియు జలమయమైనవి. పంటలకు విశేష నష్టము వాటిల్లింది. బసంగిచేలు పండిపడిపోయినవి. రసంగిచేలు పొట్టమీద యున్నది. వర్షపుదెబ్బమూలమున పువ్వులము రాలిపోయినది. సగముపంట నాశనమైపోవునని రైతులు భయపడుచున్నారు. ఆలమూరుగ్రామములో యీసాయన రైతులు అరటితోటలు కుమారు 150 ఎకరములుపాతికారు. తోటలన్నియు ఎదిగి గెలవేయుచున్నవి. 4 వ తేదీ ఉదయం కుడిగాలిచే తోటలన్నియు నిరిగిపోయినవి. రైతులకు అపారనష్టము కలిగినది. తోటలువిరిగి పడిపోవుటమూలమున ఒక్క గ్రామములోనే లక్షరూపాయల నష్టము అంశానాయబడినది. ఈతోటలకు చాల ఎరువులువేసి మంచి పెట్టుబడి పెట్టి వృద్ధిపరచినారు. అంతయు గాలిదేవుడు పొట్టును పెట్టుకొన్నాడు. రైతు ఆదాయము వృద్ధిచేయుటకు తోటవైరులు పెంపుచేయుటకు ఆలమూరుగ్రామ సహకారసంఘమువారు యీసంవత్సరము చేసినకృషి గంగపాలై రైతులకు అపారనష్టము కలుగజేసినది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

వైద్యరత్న

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతము

ఒక నేటిపు డాక్టరు న్రాసినది:—మీ జీవామృతము..... మొదలగు ఔషధములు అనేక గోనలకు వాడితిని. ఇదివరలో నాచే తయారగు యే ఔషధములన్ను యింత త్వరితముగ సులువు యివ్వలేదు. వైమందులు ఆత్మశ్చర్యకరముగ పని చేసినవి. కేవలము వైమందులవలన గత 3 మాసములలో రు. 800 లు సంపాదించితిని. నెల సీసా 1-3 రు 3-4-0

ఆయుర్వేదాశ్రమము,

151, గోవిందస్వామయకవిధి, మదరాసు.

వినుకొండ

కాలమానము

నిరాశచేంది, నర్లములు లేవని, కలపుబాధ తప్పదని ఈ ప్రాంతపు రైతులు దిగులాంది, అట్టులుచాచి, ఆకాశమును చూచుచు నిరీక్షించుచుండ, సస్యముకూలంగా ఇప్పుడిప్పుడు వర్షములు కురిసి ఆశను గొల్పుచు భూమి పచ్చబడెను.

యూనియన్

వినుకొండ యూనియను ప్రెసిడెంటు, టి. సీతారామయ్యపంతులుగారు జబ్బున పడి, చికిత్స బొంది, కీర్తి కేసులైరి. పెంపరగిగా వైశ్యులగు, జి. అంకారావుగారు ప్రెసిడెంటు అయిరి. మానసురోజులలోగా ప్రెసిడెంటు పదవికి తీవ్రముగ ఎన్నికలు తిరుగ జరుగనున్నవి.

బోర్డు మిడిల్ స్కూల్

ఈ సంవత్సరము వార్షికోత్సవము సూతనముగ సెప్టెంబరు 30 వ తేది డిప్యూటీ కలెక్టరు ము|| రా|| శ్రీ ధారా సీతారామయ్యగారి అగ్రాసాధిపత్యమున జరుపబడెను. హెడ్ మాస్టరు, యన్. వి. సుబ్బారావు పంతులుగారు స్కూల్ రిపోర్టు చదివిరి. విద్యార్థులసంఖ్య ఎక్కువ కావలెననియు, పురజనులు విద్యాభివృద్ధికి ధన సహాయము చేస్తూ తమతమ పిల్లలను తప్పనిసరిగా పాఠశాలకు బంపి విద్య సాంధ్యలయ ననిరి. టీచరుగా నున్న జి. జానునకవిగారు బాలాభాసీ ప్రతిక ప్రాసీ భావాతీతముగను, హస్త్యరసముగ, సభాజనుల మెప్పుబడయ చదివిరి. టీచరు నరసింహారావుగారు విద్యకు గూర్చి బాలరకు విద్యకు తోడు వ్యాసాచార్యులనుండిన దృఢకాయు లగు రునియు, దానితోబాటు న్యూనాయము, చేతిపనులు, మున్నగు వృత్తివిద్య, ఆవశ్యకమనియు విద్యసాంధ్య ప్రతివారు ఉద్యోగాపేక్షతోరక వృత్తిచే జీవనము స్వాతంత్ర్యములుగ గడిపెదననియు క్లాసునియుగ నుపన్యసించిరి. విద్యార్థులచే చెండు నాటకములు ప్రదర్శింపబడెను. అల్పాహారములతో సభ ముగింపబడెను.

(ఒక విలేఖరుడు)

కర్నూలు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 282/1928.

వాది:—లాలము శీతన్న శెట్టి,

యెదిరి

ప్రతివాదు:—మేడి శెట్టి రామయ్యవనై రా.

ఈ నెంబరులోని వాది ప్రతివాదులనుండి రు. 597-8-0 లు రాబట్టుకొనుటకు దావా దాఖలుచేయబడి నదరు నెంబరులోని 5 ప్రతివాది అయిన నంద్యాల గ్రామం కావరస్తుడు కుసుమంచి బుచ్చిరాజు అనునతనికి సమ్మక్ ముట్టనందున 15-10-29 తేదికి వాయిదా వేయబడి పుండేటందున యీనోటిసు పబ్లిషు చేయబడినది. ఆక్షేపణ చేయువారు 15-10-29 తేదిన పైకోర్టులో తెలుపుకొనవచ్చును.

ఎ. మధ్వాచారి,

వాది అడ్వకేటు.

4-10-20

*****

తులసి

8905

తులసి మొక్కయొక్క ఆద్యుతక్రియలను తెలుపు (గండు, సర్ప వ్యతిరేక క్రిమి కీటకాది విషములకు కఫ, జ్వరములను, చంటిబిడ్డల జబ్బులను కురుచ్చి తులసి ఔషధములను, తులసి మహాత్మ్యమును, తులసి పురాణమును, తులసి పటమును, తులసి గోవిందనామములను, తులసి పూజయొన మొదలగు ప్రాయశ్చిత్తమునను, వైద్యము, వైద్యశిక్షణలకు, శ్రీమత మిశుల ఉపయోగమైన గ్రంథము. నెల 3 అణాలు. పోస్టుఖర్చులు 8 అణాలు.

కేసరికుటీరము,

ఆయుర్వేద ఔషధశాల, ఎచ్చూరు, మదరాసు.

*****

WANTED SOLE AGENTS. For every District and Taluk in South India, including Native States, for YOCO-3 in 1 polish for all purposes. Used and approved by Govt. Depts. and Railways.

VAN RAWSONS, Mallewaram, Bangalore

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

తూర్పుగోదావరిజిల్లా దేవాలయసంఘము

రాజమహేంద్రవరము, అక్టోబరు 1:—80-9-29 తారీఖున వై సంఘముయొక్క అవసరసభ యొకటి జరిగెను. అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడు ఎన్నిక లాసభలో జరిగెను. సంఘముపకు అధ్యక్షులుగా కాకినాడ వాస్తవ్యులగు డి. నరసింహస్వామిగారిని ఎన్నుకొనిరి. మ. రా. రా. సచ్చా ఆప్తాస్వామిగారిని వీకగ్రీ సముగా ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనిరి.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

21, 10, 13 వార్డుల ఎన్నికలతో యీ సంవత్సరపు ఎన్నికలు ముగిసినవి. మ. రా. రా. ఇమ్మంది అప్పలసామి, కొటంశెట్టి అప్పలస్వామి, మార్కెట్టి వెంకటస్వామి గార్లను 21, 10, 18 వార్డులనుండి మునిసిపల్ కాన్సిలుకు ఎన్నుకొనిరి. ది రాజమండ్రి ఎలెక్ట్రీకు సర్జెంట్

కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్

ఈ సంఘముయొక్క సాంవత్సరసభ 29-9-29 తారీఖున జరిగెను. ఈ సభకు మ. రా. రా. స్వామి సుబ్బారావు పంతులుగారు అధ్యక్షులనహించిరి. సాంవత్సరిక నివేదికను సభవారు ఆమోదించిన పిమ్మట మాత్రం డైరెక్టరులు ఎన్నుకొనబడిరి. పట్టణసభలలో ఎలెక్ట్రీక్ డిపములు వేయువిషయములో అడ్డుకులు వేయుచున్నందులకు మునిసిపల్ ఛైరుమన్ గారిని సభవారు తీవ్రముగ ఖండించిరి.

డాక్టరు బిసెంటుగారి 83 వ జన్మదినోత్సవము

డాక్టరు బిసెంటుగారి 83 వ జన్మదినోత్సవసందర్భమున పురమందిరములో బహిరంగసభ జరిగెను. సభకు జిల్లాజడ్జి గారగు మ. రా. రా. ఆర్. యస్. శంకరయ్యగారు అధ్యక్షులనహించిరి. డాక్టరు బిసెంటుగారి జీవితమును గూర్చియు, ఉపదేశములను గూర్చియు మ. రా. రా. గొల్లవోలు గంగాధర సోమయాజులుగారు, పురాణం భద్రయ్యగారు, డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు వి. వి. యస్. అవధానిగారు, శ్రీమతి టి. శ్రీమహాలక్ష్మమ్మగారు ఉపన్యసించిరి.

వప్తిపూర్తి సభలు

అక్టోబరు, 5:—మహాత్ముని వప్తిపూర్తి ఉత్సవసందర్భమున 8-10-29 తారీఖున సాయంత్రం 5 గంటలకు, వీకేశలింగ పురమందిరములో బహిరంగసభ జరిగెను. గుంటూరు కారదాని కేశనాథపతు లగు ము|| రా|| శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు "అహింసా తత్త్వమును గూర్చియు, గీతాతత్త్వమును గూర్చియు గంభీరపన్థానమును గావించిరి. సత్వగ్రహ తత్త్వముయొక్క మూలమూత్రములను గూర్చి ముచ్చటించిన పిమ్మట ధర్మరాజు, ప్రహ్లాదుడు, విసుక్రీస్తు, బుద్ధుడు, మహాత్ముడు అహింసా తత్త్వమునకు చేసిన సేవను ముచ్చటించిరి. ఈసభకు డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షుల నహించిరి.

ది 4-10-29 తారీఖున పురమందిరములో ము|| రా|| శ్రీ

చేతుకువాడ నరసింహంగారు ఇండియా దొరతనముగారి సైనిక వ్యవహారములను గూర్చి ముచ్చటించిరి దౌర్జన్యపద్ధతులవలన స్వరాజ్యము రాదని సహేతుకముగ చూపించిరి. సభకు అధ్యక్షుల నహించిన ము|| రా|| శ్రీ మాగంటి బాపిసీడుగారు మహాత్మునకును, రవీంద్రునకును మధ్య గల తారతమ్యములను చూపి మానవకల్యాణమున కిరువురు ముఖ్యమే యని చూపిరి.

ది 8-10-29 తారీఖున ఖడ్గరు ప్రదర్శనములో కుమారు

చెండువేల రూపాయల ఖడ్గరు అమ్మబడెను.

కృష్ణా ఫార్మసి, బెజవాడ

శ్రీపాద. కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే ఆయుర్వేద్యావధములన్నియు విరివిగా తయారుచేయబడి మునిసిపాల్టీలు, తాలూకాబోర్డులు మొదలగు గొప్ప గొప్ప సంస్థలకు సప్లయ్ చేయుటకు సిద్ధముగ నున్నది. 10-1

జర్నల్ గ్రామోఫోను ఉచితము

తామర ఎంతకాలము నుంచున్నను సరే యీమందు నుపయోగించిన 12 గంటలలోనే మాడిపోవును. 18 తామరమందు సీసాల నొకేసారి కొన్నవారికి ఒక గ్రామోఫోను ఉచితముగా నివ్వబడును. సీసా 1-కి రు 0-6-0 మాత్రం. గ్రామోఫోనుతో కూడ హోరకా, సాండుబాక్సు, నూదులు ఒక రికార్డు యివ్వబడును 1 డజను రికార్డులు రు 9/-ప్యాకింగ్ పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

AMERICAN COMMERCIAL

CHEAP..STORES.

206 Post Pox No. 561, G. P. O. CALCUTTA.

రాబోవు ఆంధ్ర గ్రంథాలయసభ

ఆంధ్ర సోదరులారా!

నవంబరు మొదటివారములో ఆంధ్రసభలు బెజవాడలో జరుగుననియు ఆసందర్భమున ఆంధ్రగ్రంథాలయసభయు సమూహమునందు జరిగియున్నది. బెజవాడ కూడలిసానము గనుక నన్ను ఆంధ్రదేశమున అనేక యుద్ధములు కృషిచేయుచున్న విగ్రహమును అభిలాషగ్రంథాలు అనేకము జరుగునని ఊహించుకొన్నది. ఈ ప్రకారము చూచినచో గ్రంథాలయసభ కూడ తక్కిన చిల్లరసభలతోపాటు ఏ ఉదయముననో ఏ రాత్రి ప్రాతమునో జరిగి మామూలు తీర్మానములు పూర్తిచేసి అంతము పొందించబడునని జ్యోతిషము చెప్పుట సాహసముకాదు. జరుగబోవుసభ స్థలముగా పరిణమించుచున్న కర్తవ్యము ఏదో వివరించుట విధ్యుక్తకర్మము.

ఆంధ్రదేశమున గ్రంథాలయోద్యమము ముప్పది సంవత్సరములు పైకాలమునుండి కృషిచేయుచున్నది. ప్రథమములో కేవలము అనధికారులచే ప్రారంభింపబడి వారలచేతనే ఆభివృద్ధి జెందినది. ఈ రాజధానిలో కేవలము అనుద్యోగియులు నడపు గ్రంథాలయములకు ప్రభుత్వపు బొక్కసమునుండి విరాళమును ప్రథమములో సంపాదించినది (మద్రాసు) కాగననిర్యాణసభలో అప్పుడు ప్రజల ప్రతినిధిగానున్న మ. రా. రా. శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు (అప్పటికి వారికి దేశభక్తివిధులు లేవు) ఆంధ్రనాయకులుగదా. స్థానిక సంస్థలనుండి మొట్టమొదట సాలియ నాగార్జునులు సంపాదించినది బెజవాడ రామమోహన ధర్మపుస్తక భాండాగారము ఆంధ్రదేశపుదేగదా. గ్రంథాలయమునగా కేవలము గ్రంథములు భద్రపరచు స్థలముమాత్రమే కాదనియు గ్రంథభాండాగారమున పుస్తకముల కాపరి కాడనియు, గ్రంథాలయములకు వచ్చువారికి వారివారి కోరికలను బట్టి తగిన గ్రంథములను వారికి సప్లయ జేయుటయే గాక గ్రంథాలయమునకు రావలసిన వారివద్దకు గ్రంథాలయము వెళ్ళవలసినదియు మద్రాసు రాజధానిలో మొదట బోధించిన వారును అనుభవమునకు తెచ్చినవారును ఆంధ్రులే. కేవలము చతురత్వర సయోగము వలననేగాక ఇతర జ్ఞానేంద్రియముల మూలమునకూడ జ్ఞానోపార్జన కావలసియున్నదిగనుక ఈసర్వతో ముఖసాధన విధానములేయు గ్రంథాలయముల పక్షమున నిర్వహించవలయునని గుర్తెరిగి తత్ప్రతినిధిగౌరవ కృషిచేయుటకు దక్షిణాదియలో ప్రప్రథమమున ప్రారంభించినది ఆంధ్రులే. అఖిలభారత గ్రంథాలయోద్యమమును ప్రారంభించినవారు ఆంధ్రులే. ఇదియది యనకేల యీదుముదిరినవారి విద్యాభివృద్ధి కొరకు కృషిచేయుటకు ఈ ప్రాంతముల ప్రారంభించినవారు ఆంధ్రులే.

బడివడలి వారి విద్యాభివృద్ధి కొరకై ప్రపంచ మంతటిలో కలిగిన ప్రబోధముకు ఫలితము మన రాజధానిలోకూడ కొంత చలనము గలిగినది. మన తమిళసోదరులు రాజధాని వట్టణముందు “మద్రాసు లైబ్రరీసంఘము”ను కేర సంస్థానాధిపతి ప్రారంభించి దాని యజమాన్యమున కొంత కృషిజరుపుచున్నారు. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారి దృష్టిని గ్రంథాలయములపై పున కాకర్తించినారు. ఆంధ్రదేశ ప్రాంతములందు అప్పుటప్పుట యువకుల విద్యాభివృద్ధి కొరకై సంస్థ లేర్పడుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారును ఈవిషయమును గూర్చి కొంతకేంద్ర తీసికొనుచున్నారు.

ఇట్టితరీ ఆంధ్రులకర్తవ్యమెది? కడచిన ముప్పది సంవత్సరములనుండియు భక్తిశ్రద్ధలతో సంపాదించిన అనుభవమును ఆధారము చేసికొనియు వర్తమాన దేశకాలపాత్రముల ననుసరించియు, స్థానికసంస్థలను ప్రభుత్వమువారును ఈ యుద్ధమాభివృద్ధి కొరకు ఇచ్చేడి ధనసహాయమును అనిష్టదాయకము కానపుడు చేయూతగా సంగీకరించియు, ఆంధ్రదేశమంతటను పాఠశాలల మూలమున జరుగుచున్న విద్యాభివృద్ధియుందు గల్గుచున్న లోపములను పరిసమాప్తిచేయుటకును, పాఠశాలలలో ప్రవేశమునొందుటకు సావకాశము లేని వారికిని వానినివదలినవారికిని జ్ఞానాభివృద్ధిచేయుటకును, కావలసిన సాధనవిధానమును నిర్ణయించుట ఈరాబోవు గ్రంథాలయ మహాసభయొక్క కర్తవ్యమైయున్నది. ఈవిధిని గమనించక గాని, సక్రమ విచారణగాని తరుణము పోగొట్టుకొని నచో- ఆంధ్ర యువకుల తపనవారగదురు. మనదేశమున అనేకకారణములవలన పాఠశాలలు పెచ్చుపెరిగినవి. జ్ఞానాభివృద్ధికై అన్ని పాఠశాలలవారును సమముగా అత్యంతసాహసోభావముతో కృషిచేయువలసియున్నది. కావున తక్కిన యితరసభలు కొన్నిటిలోవలెగాక, ఈసభను జయప్రదముగా చేయుటకు అందరూ జాతి, మత, రాజకీయక్షత్ర, వివక్షలు లేక దేశభిమానులును తనతోదృఢబుద్ధి దేశభక్తిగ్రాముకొరకై బద్ధకణులగుదురని సవినయముగ విన్నవించు.

బెజవాడ. సూరి వెంకటనరసింహశాస్త్రి.

ది ఆంధ్రప్రదేశ్, లిమిటెడ్, బందరు, చుచిలీపట్టణము.

మూలధనము రు. 10,00,000
హాజీరీచేయబడినటువంటిది, మూలధనముచేయబడినటువంటిది, చుచిలీపట్టణము.
కరెంటు అకౌంట్నుపై రోజు హాజీరీ నిలువమొత్తములకు పెట్టి యివ్వబడును.
అన్ని విషయాలైన బ్యాంకింగు వ్యాపారముచేయబడును. చివరములకు బ్యాంకు పేర ప్రాసెస్ బయ్యవలెను.
గజల్ శ్రీరామమూర్తి కార్యదర్శి.

శ్రీరామమూర్తిపై 5, 6 1/2 0/0 పెట్టి నేవెంట్ల బ్యాంకు అకౌంట్నుపై నెలసరి కనీసపు మొత్తములకు 4 0/0 ను 3 1/2 0/0 ను
భోగి వట్టాభినితారామయ్య, పి.వేదానం ప్రొక్యుటర్.

"BREAK PILL"

మునలివాండ్రును చూపన వస్తువులుగా కేయును

పలువురు బడిన వీర్యమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ కీపు బలమును 1 లంగ కేసి సంతాన సౌఖ్యమును అంతాకే బిచ్చును, కేరమునకు కేజియు కలుగ జేయును. ఎటువంటి సుఖసంబంధమైన బాధయులే నను కేరబలపు. 1 గంటలో నీటి కన్నుత క్రిందికనవరచి ఆనందమును కలుగ జేసి స్త్రీ పురుషులకు కని నొందించు బైరాగి చిటికె. రసవివగంధకాసులు కలియలేదు. గొండ్రాండ్లకైనను సంతానమును. 20 మాత్రలు నీసా రు 2-0-0 80 మాత్రలు నీసా రు 5-0-0. పెగలకు జర్యరీటులు 80 పెట్టి రు 2-9-0. పోస్ట్జి పేరు. ఆర్య వైద్య ఆశ్రమం, చికాగో సిటీ, (గంజాంజిల్లా.)

వెద్దాపురం శిల్కు-బట్టలు.

నాణ్యమైన సరకులు!! సరసమైన ధరలు!!

మాపేరుగల శ్రేణుమార్కుల శిల్కు-బట్టలు యితరుల శిల్కు-బట్టలకంటే నాణ్యమైనవనే సంగతి తమకందరకు తెలిసిన విషయమే. మావద్ద అన్నిరకములలోను శిల్కు-కందువాలు, ధోవతులు, షేటాలు, చీరలు, జాకెట్లు, శిల్కు-లన్నూ పాత్రిపంచలు వేస్తుశిల్కు-రకములున్నూ పున్నవి. అన్నిరకముల వెద్దాపురం శిల్కు-బట్టలున్నూ మావద్దనే దొరకగలవు. చివరములకు యీ దినపత్ర ఆద్రునుకు ప్రాయశః.

మలివెద్ది సుబ్రహ్మణ్యం

శిల్కు-క్లాత్సు మేన్యుఫ్యాక్చరర్, వెద్దాపురం, (తూర్పుగోదావరిజిల్లా.)

మోక్షగుండరామాయణము

యశగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణరామాయణము. పద్యములు పాటలు, కీర్తనలు, మెట్లు, తొహరాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరిభక్తులకు, శ్రీపురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాలికోబైండు. రు 2-8-0.

ప్రసాదశపురాణసారము

పదునెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ సులభతైలిని వచనములో కథలవలె పండిత, పామర, శ్రీ, పురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినవి. వెల భాగము 1-కి రు 1-0-0 నాల్గుభాగములుగల సంపూర్ణగ్రంథము. క్యాలికోబైండు, వెల రు 4-8-0. 208 ఈదర వెంకయ్యపంతులు ప్రొవైటరు రామా ఆండు కో, ఏలూరు.

భివగర్త పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు

లోకాయుధార కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో అత్యవకరమగు తైల్యము చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను కాంటూలనుతోగా విడిగాగాని మిశ్రితముగా ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహతములే నను తీర్చికరించి, గాలి నీళ్ల స్వక్రమము మారుటవలన కడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి యదమ, ముఖద్దమ, నడినెమ, దగ్గు, గురలు, శీతలముచే కాష్టలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, తక్కి యందు నొప్పి, అవరతీర్ణకాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, క్షేగు ఇష్టాల్లయంగా ఇంకను అనే వ్యాధులను గుణపరి యను. శ్రీలు ప్రసవించినవాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలం 4-5 2-8 తమలపాకుల నమలి మింగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో సంబంధపెనవారు, దినము 1-2 మాత్రల నేవించిన ఆశ్విద్భాంకుల యరు. ఈమాత్రలనీసాతోగల అనపానకత్తమును చూడుదు. 200 మాత్రల గల నీసా 1-కి 4 అణలందున ప్రతిపాపులోపలను దొరకును. పోష్టుమాలకముగా 6 నీసాలు రు 1-కి 12 నీసాలు రు 1-2-0. 25 నీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతాననం:- మెదడుకు బలమును కలిగించి, భావకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడుకు బలమును కలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి వరములకు ముచిత్రా. కర్మవృద్ధి కలుగజేయును. సంతతి కంఠస్థరహితులకు వృద్ధులకు ధర్మము నిచ్చును. పాడను పాడను పుత్రసహాయ నింపు కలహినక శ్రీలకు నెత్తినడుం (నిర్దిష్టరూపాల మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడను నడువను కానిపిల్లలకు పండితపండి 6 కొమ్మల నీసా 1-కి రు 1-0-0. పోష్టుమాలకముగా ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల మొసూరు.

ఇది వరలో మాతో లావా దేవి
చేసినవారి అభిప్రాయమును గమనించితిరా?

మేము తయారుచేయుచున్న పలుకముల పప్పుర మెంట్లు విదేశీసరకులకు
మించినవనియు, అమోఘమైనవనియు, ప్రజల ఆమోదము బడసినదని తెలిపి
పజేపదే పెద్ద ఆర్డరుల నిచ్చుచుండుటయే మానరకు శ్రేష్టతకు ప్రబల నిదర్శనము.
ధరలు తగ్గించబడినవి. స్వదేశాభిమానమును క్రియాయోగముగా చూపుడు.

డిపో:—రీ, బందరువీధి, మద్రాసు.

ది ఈస్టర్న్ కన్ ఫెక్షనరీ మార్ట్, 16 ఆదియప్పనాయక వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

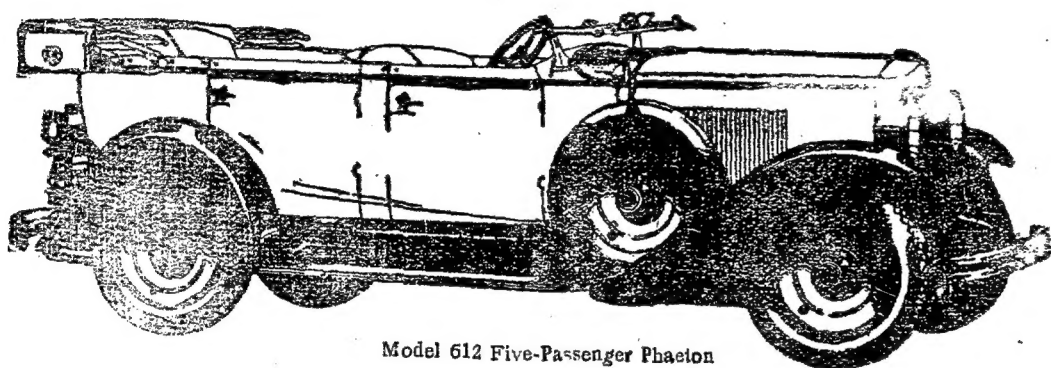
మీరు చెల్లిం చు వైకము నకు తగిన అభరణములు

వారకు నమ్మకమైన దుకాణమేది? యని మీరు నగలను కొనుటకుమునుచే చక్కగా విచా
రించి, కర్ణకాలమునుండి ప్రజలభావము నిమిత్తమే వ్యాపారమును సాగించుచున్నట్టి దుకాణము
నందే జేరముచేసిన, వెనుక చింతించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన ఈదిగువన
మనకే దయచేయుడు.

హైమిడే రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైన్వాజురహోడ్డు, మద్రాసు.

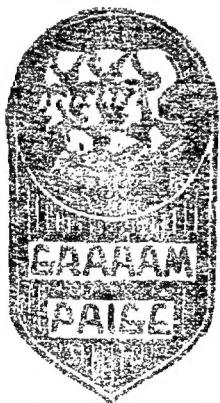
9

Model 612 Five-Passenger Phaeton

నూ త నా ను భ వ ము—
4 స్పీడ్స్ ఫార్వర్డ్

2 గొప్ప-స్పీడులు

గ్రహం-పేజిలో కోట్లార్డ్ కాలిడా
కొట్టు, కూక్-సార్వర్త్ పీటర్స్, మాదిరీలు 5
భాసిన్లమీద 6, 8 సిలండ్ల ధరలో ఎక్కువ
వేదాలు యుండునట్లుగా తయారైనవి.
125 మాదిరీలో తప్ప మిగత వన్నిటికి 4
స్పీడ్స్ ఫార్వర్డ్ అమర్చబడినది.

గోల్డ్ కి స్పీడ్ ఫార్వర్డ్—ఫ్రాడన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ.

2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రారంభిం:—బెంగళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు.

ప్రూవేంగు ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలు:—టి. పి. వాట్సు ఎస్పెయిర్, హెడ్ క్వార్టర్స్, విశాఖపట్నం.

దక్షిణజిల్లాలు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, ఎస్పెయిర్, హెడ్ క్వార్టర్స్, తిరుచినాపల్లి.

నీడెడ్ జిల్లాలు:—టి. హెచ్. పి. ఎడ్వర్డు, హెడ్ క్వార్టర్స్, బళ్లారి.

వెస్ట్ కోస్ట్:—కాప్టన్, పి. డన్నింగ్, హెడ్ క్వార్టర్స్, తిరువనంతపురం.

1717

GRAHAM-PAIGE

జాబులు

శ్రీనారసింహ సంస్కృతకళాశాల
చిట్టిగూడూరు, మచిలీపట్టణము
కాశ్యపనిధికి వసూలయిన చందాలవివరము

రు-అ-పై.	
9.5-1929 తేదివఱకు వసూలయిన మొత్తము	11441-5-0
నందివాడ వాస్తవ్యులు	10
శ్రీ నరసింహ నాట్యసభ, చిట్టిగూడూరు	29
ఇందుపల్లి వాస్తవ్యులు	25
నూరపనేని శోభనాచలంగారు-ఎరుకపాడు	40
ఎరుకపాడు వాస్తవ్యులు	45
కొల్లి వెంకటచలమయ్యగారు, తుమ్మలపల్లి	50
శృంగవరపు రామయ్యగారు, కొమరవోలు	25
అడుసుమిల్లి గంగయ్యగారు, నందివాడ	50
కొండపాపులూరి దుర్గా మల్లికార్జునరావుగారు, ఓగిరాల	25
అంగలూరి శ్రీనివాస తాతాచార్యులుగారు, మంటాడ	15
పాత్తని సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రీగారు, ఆకివీడు	80
పీసపాటి వెంకటరంగాచార్యులుగారు, మచ్చెపురి	
(నరసాపురం తాలూకా)	200
	11985-6-0

శ్రీమత్తీరుమల గుడిమెల్ల-వరదాచార్యులు,
చిట్టిగూడూరు }
30-9-29 } కార్యదర్శి.

విశ్వబ్రాహ్మణ సోదర, సోదరీమణులకు విజ్ఞప్తి

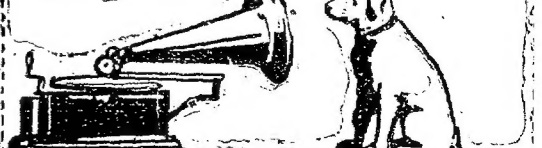
ది 24-8-29 తేదీన పెడనలో బ్రహ్మశ్రీ కొండిపర్తి
చంద్రకాంతరావు గారి కుమార్తెయొక్క పునర్వివాహ విష
యములో స్వకులమునందు గల్గిన సాంఘిక పరిస్థితులను గూర్చి
శ్రీ కృష్ణా గుంటూరు మండల విశ్వబ్రాహ్మణ మహాజన సభా
ధ్యక్షులను, ప్రస్తుతము కొవ్వూరునందు జెప్పుట కి తత్వర
పడవి యందున్న బ్రహ్మశ్రీ కందుకూరి మల్లికార్జునాచార్యులు,
బి. ఏ. గారికి తెలియపరచగా, వారు తమసహజ బౌద్ధార్య
ముతో నిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

“ఇట్టి వివాహములను తాము జరప నిచ్చుగింపని వారు సహా
తము, జరుపు నితరులతో భోజన ప్రతిభోజనాదలను నిరభ్యంత
రముగా, యథాపూర్వముగ జరుపవచ్చుననియు, అందుచేకర్మిష్టుల
కేనియు సదాచారభంగము కలుగదనియు నాయభిప్రాయము.
దీని విస్తరమును మీరు కొరినట్లు ప్రబోధినిలో బ్రకటింపటకు
నా యాతేష మేమియును లేదు.”

ఇది మన సంఘమునందు విద్యా వివరసంపన్నులను,
మాన్యులను, ప్రస్తుత సంఘాధ్యక్ష పదవియందున్న శ్రీ ఆచా
ర్యులుగారి సందేశము మాత్రముగాక హితబోధక గైకొని సంఘ
మునందు ఎట్టి తిగవులను లేక సోదర, సోదరీ భావముతో ఎల్ల
రు కలసి మెలసి ఏర్పింప ప్రార్థించుచున్నాను.

బంధు } మీ సేవా పరాయణుడు
1-10-29 } కొండిపర్తి పున్నయ్య.

విసుగుగా నున్న సమయమును ఇంటియందు
ఒక గ్రామఫోనుండిన వివరించవచ్చును
అన్ని రకముల గ్రామఫోనులు క్రొత్తగా తయారైన
రికార్డులు అన్ని భాషలలోను మావర్ణమున్నవి. చక్క
గా విమర్శించి పుచ్చుకొనుటకై అనుకూలమైన ఫలము
గలదు. ఇప్పుడే మీరు కోరునది తీసికొని, మీ తీవ్ర
పర్యంతము ఉపయోగింపుడు. మర్యాదకులు చేయ
బడును. మహమ్మదు ఇబ్రాహిం అందు కో,
ప్రేమనర్ప, పేపరు మచ్చెంటు, ఫోటో గ్రాఫ్ డీలర్లు,
26-27 వైనాబాదు మద్రాసు

MAHOMED EBRAHIM & Co
Stationers-Paper Merchants and Photographic Dealers,
26-27 Rattan Bazaar, Madras.

AMRUTANJAN
THE BEST
INDIAN PAIN BALM
AMRUTANJAN DEPOT
BOMBAY MADRAS

గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగరుమరుచాయ నూలురకమున్న నూతన పలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు అర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపబడును. శాంపిల్ అర్డరుకు వ్రాయుడు.

యల్. కే. మీనాక్షి అయ్యర్,
గట్టిచాయనూలు జవులివ్యాపారం, మహల్ సిద్ది, మధుర.

1 శేరు రూ 1-12-0
5 శేరు రూ 7-8-0

పాలామిత్రి సంజీవి

84 చెట్ల దినసులు ఆవుకేయి కలిపిన రోహ్యము మేహపాదలకు సవాయి, స్త్రీలకు సుమన్యూలకు ఆమోఘము. కీళ్ల ఉడుకులకు, కుష్ఠ వస్త్రము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటీ.

జి. యస్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామానాయుడుపేట, నుచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

Deschiens' Syrup

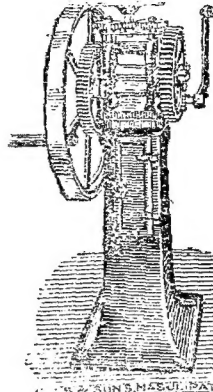
పిరమిడు ఉపయోగించుము
అది, ఆరోగ్యమును, బలము, నిద్రాశీలనము, 30,000 వైద్యులు సిఫార్సుచేయును. చెడ్డెచ్చు, తొడిమి తొడిమి, గొంతును, ఎక్కువను తీర్చును.

To be Cheam of ists C. T. HARI, 145, Broadway, Madras.

మేలురకం పట్టుజవిళి

మావద్ద కాంచీపురం పట్టుచీరలు, ధోవతులు, పరికిణీలు, రవికలు, ఖండువాలు వగైరా దినుసులు మాసొంతమొగ్గముల లో గట్టిచాయ వేసి పంపుచున్నాము. కావలసినవారు ఒకతూరి అర్డరిచ్చి తెప్పించి, చూడగోరెదము.

పి. వి. ఈశ్వరరావు,
పట్టుజపుళి వర్తకులు, హోడ్డునన్ పేట, కంచి

రేకులమిషనులు

ఇది నగల పనిచేయువారి కు పయోగపడును. రూలర్స్, టెంప రుకాంతి విశేషకాలముపయోగించినను తగ్గనెరడు. ప్రతిపట్టణ మందును యెజంట్లు కావలెను.

సి. హెచ్. శోభనాచలం,
అండ్ సన్సు,
నిలకలపూడిపోస్టు, నుచిలీపట్నం

మాన సోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

కల సులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము, అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులంతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలశూన్యము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, ప్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా:— (98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

మీకు సంతానం, అనర్థకం,
అనవసరం, అయితే
'కాంట్రా సెప్టిన్'
ఒక్కటే

నిరపాయమైన, అమోఘమైన
ఉపాయం

ఉపయోగించండి!! తెలుస్తోంది.

వెద్దవెద్దడాక్టర్లచే పొగడ్త గన్నది

16 మోతాదుల ట్యూబు రూ. 1-12-0

ట్యూబులకు, ఇతర విషయాలకు, ఈ దినుపదిగునామాకు వ్రాయండి.

ది సోషల్ హైజిన్ సిండికేట్.

1/3 అంజర్స్ పీధి, (ఇంగ్లీషు టాక్సీ కంపెనీ వద్ద)
బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మొకులం ఔషధం

కో-ఆయల్ వెంట్రుకలను శాశ్వతముగా మోలవకుండ చేయును. రు 2, నపుంసకత్వం నరముల బలహీనతకు నెక్స్ట్. రు 2

ధన్వంతరాలయం, వేలపాలెము.